

Toimintasuunnitelma 2017

Yleisten töiden lautakunta ja
Helsingin kaupungin rakennusvirasto

13.12.2016

Sisällysluettelo

1 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto	3
1.1 Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät	3
1.2 Toimintaympäristön keskeiset muutokset	3
1.2.1 Toimintaympäristön muutosten vaikutukset	3
1.2.2 Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2017–2019	5
1.2.3 Kilpailuttaminen	6
1.2.4 Riskienhallinta	6
1.3 Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa	7
1.3.1 Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa	7
1.3.2 Talousarvion vaikutus terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen	11
1.3.3 Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2017–2019	12
1.3.4 Viraston henkilöstösuunnitelma 2017–2019	15
1.3.5 Viraston tilankäyttösuunnitelma 2017–2026	15
1.4 Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi	15
1.4.1 Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen	15
1.4.2 Sähköisen asiointin kehittämishankkeet	16
1.5 Tavoitteiden yhteenveto	16
2 Käyttötaloulosan toimintasuunnitelma	18
2.1 Bruttoyksiköt	19
2.1.1 Hallinto-osasto	19
2.1.2 Katu- ja puisto-osasto	23
2.1.3 Arkkitehtuuri- ja suunnitteluosasto	33
2.1.4 Palveluosasto	39
2.2 Nettoyksikkö	44
2.2.1 HKR-Rakennuttaja	44
3 Investointihankkeet	47
3.1 Katu- ja puistoinvestointien priorisointi	48
3.2 Katu- ja puistoinvestointien hankinta	50
3.3 Investointiohjelma	52
3.4 Irtaimen omaisuuden hankinta	56
4 Raportointisuunnitelma	56

LIITTEET

Liite 1	Käyttötalous- ja investointiosan tulosbudjetit
Liite 2	Investointiohjelma 2017 kadut ja liikenneväylät
Liite 3	Investointiohjelma 2017 puistot
Liite 4	Katu- ja puistohankkeet 2017, kartta

Kansikuva: Rakennusviraston pysäköinnintarkastajat testaavat Segway-ajolaitetta. Kuvassa vas. Väinö Palva, Niko Kortelainen ja Johanna Ajoksenmaa. Kuva: Roy Koto.

13.12.2016

1 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

1.1 Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Rakennusvirasto takaa toimivan ja turvallisen kaupunkiympäristön sekä kestävästä rakentamisesta asiantuntijapalvelut.

Mahdollistamme yhdessä vetovoimaisen ja kehittyvän Helsingin, jossa kaikkien on hyvä elää ja toimia.

Keskeiset tehtävät

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston toimialana on vastata Helsingin kaupunkiympäristön eli katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tehtävänsä rakennusvirasto hoitaa yhdistämällä mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti viraston henkilöstön ja ulkopuolisten yritysten voimavarat.

Tärkeimpiä rakennusviraston tehtäviä ovat:

- katujen ja viheralueiden investointihankkeiden tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ylläpidon tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ulkovalaistuksen tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden strateginen suunnittelu
- yleisten alueiden asiakaspalvelu
- yleisten alueiden käytön ohjaus ja valvonta (luvat ja vuokraukset)
- kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä ajoneuvojen siirronvalvonta
- infra- ja toimitilahankkeiden rakennuttaminen
- lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen
- kaupungin toimitiloihin ja muuhun rakentamiseen liittyvät asiantuntija-palvelut
- energiatehokkuuteen liittyvät asiantuntijatehtävät
- pilaantuneiden maiden ja ylijäämämassojen tilaaja- ja asiantuntijatehtävät

1.2 Toimintaympäristön keskeiset muutokset

1.2.1 Toimintaympäristön muutosten vaikutukset

Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistus muokkaa koko organisaation sisäistä rakennetta vaikuttaen laajasti toimintaan ja sen organisointiin. Uudistuksen tarkkoja vaikutuksia ei tässä vaiheessa tiedetä. Muita kuin uudistuksesta johtuvia toimintaympäristön muutoksia käsitellään seuraavissa kappaleissa.

Hulevesivastuut

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä Vesihuoltolain muutosten seurauksena vastuut hulevesiviemäroinnin kustannuksissa muuttuvat. HSY on toistaiseksi vastannut kaikista huleveteen liittyvistä kustannuksista osana viemäroinnin kustannuksia ja perinyt kiinteistöiltä syntyneet kustannukset osana jätevesimaksua taikka liittymismaksuja. Lainmuutoksen jälkeen kunta vastaa hulevesiviemäroinnistä ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Jos hulevesiverkosto pääkaupunkiseudulla jää HSY:n hallintaan, joutuu kunta (Helsingissä rakennusvirasto) maksamaan

13.12.2016

HSY:lle yleisiltä alueilta hulevesiverkostoon johdettavien vesien osuuden kustannuksista.

Kunta voi lainmuutoksen perusteella periä hulevesimaksua kiinteistöiltä. Kiinteistöiltä perittävän maksun, hulevesitaksan määrä ja sillä katettavat kustannukset eivät vielä ole selvillä, eivät myöskään kiinteistöjen laskutusperusteet. Avoinna on myös se, tuleeko HSY erikseen perimään kiinteistöiltä hulevesiviemäriin liittymisestä aiheutuvia kustannuksia ja mikä on sen vaikutus em. hulevesitaksaan ja yleisiltä alueilta johdettavien vesien aiheuttamaan kustannusosuuteen.

Hulevesien johtamiseen ja em. lainmuutoksiin liittyviä asioita on valmisteltu HSY:n ja pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) yhteisessä ns. 'Kuntatekniikan sopimuksen seurantar ryhmässä'. Asioiden selvittely on kesken, ja kustannusvaikutuksia ei vielä ole laskettu. Arvio em. yleisiltä alueilta johdettavien hulevesien kustannusosuudesta on 5–7 milj. euroa. Jos Helsinki päättää periä kiinteistöiltä hulevesimaksua, voisivat siitä saatavat tulot olla 2–3 milj. euroa.

Ylläpito

Taloustilanne säilyy kireänä, kaupunkirakenne tiivistyy, ylläpidettävät alueet lisääntyvät ja kaupungin vastuulla oleva tehtäväkenttä laajenee. Katu- ja viheralueiden palveluverkko ikääntyy ja osoitetulla rahoitustasolla uutta korjausvelkaa muodostuu. Samaan aikaan kaupungin väkiluku kasvaa voimakkaasti ja kokonaan uusia kaupunginosia rakennetaan. Ikääntyvien ja ulkomaalaistaustaisten asukkaiden suhteellinen osuus lisääntyy ja keskittyy. Muuttuvan tilanteen huomioiminen palveluiden järjestämisessä tulee yhä keskeisemmäksi. Nykyinen rahoitustilanne luo rakennetun ympäristön laadun ja arvon säilyttämiseen erityisiä haasteita.

Kantakaupungin alueella lumenvastaanoton mahdollisuudet ovat heikentyneet oleellisesti viime talveen verrattuna. Hernesaaren merivastaanottopaikka ei ole käytettävissä. Korvaava väliaikainen paikka valmistuu ja palvelee lumenajoa vasta seuraavalla talvikaudella. Keskusta-alueen lumenvastaanoton toimivuus ja riittävyys uhkaavat koko pääkaupungin talviaikaista toimivuutta, mikäli tuleva talvi on runsasluminen.

Ylläpitoon osoitettu määräraha kattaa kiinteistöiltä syksyllä 2016 siirtyneistä vastuista aiheutuvat talvihoidon ja puhtaanpidon lisääntyvät kustannukset, mutta uudelle kasvavalle pinta-alalle ei ole osoitettu määrärahaa. Ylläpidon tuottavuuden edellytetään parantuvan. Tuottavuuden tehostamiseksi käynnistetään Staran kanssa ylläpidon pitkän aikavälin suunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutus ja valmistaudutaan aluemaiseen toimintatapaan siirtyminen.

Kokonaisvastuullista hoitoa on laajennettu syksyllä 2016 Taka-Töölön, Meilahden, Ruskeasuon ja Laakson alueille. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti koko kantakaupunki tulee siirtää kokonaisvastuuliseen ylläpitoon v. 2020 mennessä. Vuonna 2017 uutta aluetta ei kuitenkaan käynnistetä, koska käynnistämiseen ei ole osoitettu rahoitusta. Kiinteistöiltä perittävien maksujen vastaavuus syntyviin kuluihin on varmistettava - perittävien maksujen on katettava toiminnasta aiheutuneet kulut.

Vuonna 2017 vietetään Suomen itsenäisyyden juhluvuotta. Suomi täyttää 100 vuotta. Helsinki Suomen pääkaupunkina saa toimia lukuisten 100-vuotis-

13.12.2016

juhlallisuuksien näyttämönä, mikä edellyttää toimenpiteitä katujen ja viheralueiden toimintojen järjestelyissä. Kaupunki pidetään edustavassa kunnossa ja mahdollistetaan juhluvuoteen liittyvien tapahtumien järjestäminen. Rakennusviraston toiminnassa juhluvuosi näkyy erityisesti sipuli- ja kesäkukkaistutusten värityksessä ja näyttävyydessä. Rakennusvirasto osallistuu Helsingissä juhluvuoden järjestelyihin useilla eri hankkeilla, joita ovat mm. Puhuvat presidentit, itsenäisyyden kuusien istutustapahtuma, Itsenäisyyden puiston peruskorjauksen avajaistilaisuus sekä Kuntähden kentän peruskorjaus ja avajaiset.

Liityntäpysäköinti

Vuonna 2017 selvitetään kaupungin hallitsemien liityntäpysäköintipaikkojen hallinnon siirtämistä kokonaan HKL:n vastuulle. Määrärahat investoinnin ja ylläpidon osalta keskitetään jatkossa HKL:lle.

1.2.2 Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2017–2019

Kaupungin taloustilanne pakottaa arvioimaan tarjottavien julkisten palveluiden tarpeellisuutta katu- ja viheralueilla. Samaan aikaan joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn asemaa edellytetään vahvistettavan ja otettavan huomioon asukkaiden toiveet ja odotukset.

Asukkaat odottavat panostusta talviseen liukkaudentorjuntaan ja lumenpoistoon etenkin asuntokaduilla sekä jalankulku- ja pyöräteillä. Myös päällysteiden kunnossapidon parantamiseen ja katupölyn vähentämiseen katualueilla on asukastyytyväisyyden perusteella erityisesti panostettava.

Tavoitteena on järjestää katu- ja viheralueiden palvelut kustannustehokkaasti. Katu- ja viheralueiden palvelut järjestetään sekä omajohtoista tuotantoa että kilpailutettuja urakoitsijoita käyttäen. Ulkoisten markkinoiden ja oman tuotannon rinnakkainen toiminta varmistaa hankintojen taloudellisuuden, sujuvuuden, nopeuden ja riskittömyyden sekä mahdollistaa hankintojen taloudellisuuden vertailun. On tärkeää, että molemmat tuotantotavat säilyvät tilaajan kannalta toiminta- ja kilpailukykyisinä. Tehtyjen tutkimusten mukaan terve kilpailu parantaa palveluiden laatua ja kustannustehokkuutta myös julkisen sektorin itsensä tuottamissa palveluissa.

Suunnitteleamalla hankintojen tilaaminen pitkäjänteisesti rakennusvirasto haluaa varmistaa, että edellytykset ja paine kaupungin omien tuottajien toiminnan ja kilpailukykyyn tavoitteelliselle kehittämiselle säilyvät. Tämä tapahtuu kumppanuuteen perustuvalla yhteistyöllä, riittävän pitkäkestoisilla sopimuksilla sekä palveluiden hinnoittelupolitiikalla, joka ottaa huomioon paitsi omajohtoisen tuotannon kustannustekijöiden erityispiirteet myös ulkoisten markkinoiden kilpailuasteet.

Palveluosaston tuottamia pysäköintitunnusten digitaalisia palveluita lisätään asukaspysäköintitunnusten ohella myös yrityspysäköintitunnuksiin. Palveluosasto lisää digitaalisia palveluita myös katutyöluvuissa.

Erilaiset uudet julkisen kaupunkitilan käyttötavat muuttavat alueidenkäytön lupien hallintaa ja valvontaa.

Maankäyttölupien ja -sopimusten sekä kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonta dokumentoidaan

13.12.2016

järjestelmällisesti. Valvonnassa priorisoidaan turvallisuutta ja esteettömyyttä sekä liikenteen sujuvuutta. Valvonnassa ryhdytään vaihteittain hyödyntämään luvansaajien omaa valvontaa.

Asiakaspalvelu valmistautuu kaupungin uuden johtamisjärjestelmän tuomiin muutoksiin. Toimialamallinen johtamisjärjestelmä ja yhteinen teknisen toimen talo yhtenäistävät asiakaspalvelua teknisellä sektorilla ja koko kaupungin tasolla. Mobiiliteknologiaa hyödynnetään asiakaspalautteen antamiseen, valvontatiedon välittämiseen kentältä ja maksulliseen pysäköintiin.

Arkkitehtuuriosastolla on oma kehitysohjelma, jonka avulla kehitetään tuotantotapoja asiakkaiden vaatimusten pohjalta. Lisäksi osallistutaan koko viraston kehityshankkeisiin ja ympäristöohjelman toteuttamiseen.

1.2.3 Kilpailuttaminen

Hankintatoimintaa ja kilpailuttamista kehitetään vuonna 2012 hyväksytyn rakennusviraston hankintastrategian ja siihen perustuvan yleisten alueiden hankintasuunnitelman linjausten mukaisesti.

Yksityisiltä palveluntuottajilta tilattavat palvelut kilpailutetaan. Suunnittelu- ja ylläpitopalvelut tilataan pääsääntöisesti kokonaistaloudellisuuteen perustuen. Rakentamishankkeet tilataan pääsääntöisesti hintakilpailun perusteella, mutta erityiskohteissa käytetään valintaperusteena kokonaistaloudellisuutta. Myös muut hankintalain mukaiset menetelmät tulevat kysymykseen.

Ylläpitoon liittyvien uudelleen kilpailutettavien alueurakoiden sisältöä laajennetaan. Alueurakoihin sisällytetään katujen kunnossapitotyöt. Hankintoja ja niihin liittyviä asiakirjoja kehitetään aktiivisesti käynnistämällä kokeiluja uudenaikaisista urakointitavoista.

Yhteisen kunnallisteknisen (YKT) toiminnan edellyttämät yhteishankinnat kilpailutetaan tilaajien yhteisenä hankintarenkaana. YKT- toiminnassa myös urakat kilpailutetaan yhteisesti.

Hankintojen ympäristövaikutukset, kestävä kehitys ja eettinen kelpoisuus nousevat jatkossa yhä enemmän valintakriteeriksi kaupungin ympäristöpoliittisten tavoitteiden ja globaalin vastuun strategian vaatimalla tavalla.

1.2.4 Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa kaikkia viraston toimintoja, prosesseja ja projekteja. Prosessiriskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on liitetty osaksi viraston toimintaprosesseja ja niiden kehittämistä.

Talousarvion toteutumista seurataan osavuosisiraportin ja talousarvioennustein neljä kertaa vuodessa. Toiminnan kehittymisen ja tuottavuuden kannalta merkittävimpien talousarvioletavoitteiden toteutumista edistetään tulospalkkioin.

Jatkuvassa toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden seurannassa on käytössä SAP ja Business Warehouse sekä QlikView -järjestelmien tuottamat raportit sekä sähköinen laskujen hallinta.

13.12.2016

Tietohallinnon riskien vähentämisen ja tietoturvan parantamisen toteutus jatkuu: SAP -järjestelmän muutoshallinta ja toipumissuunnitelma sekä kaikkien järjestelmien varmuuskopiointi ja palautus.

Rakennusviraston sisäinen valvonta on järjestetty talous- ja suunnittelukeskuksen vuonna 2007 valmisteleman sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti.

Hankintariskejä on vähennetty laatuja järjestelmiä kehittämällä ja panostamalla asiakirjojen valmisteluun hankintaprosessin aikana. Lisäksi hankintalakimiehet tarkastavat sopimusasiakirjojen oikeellisuuden.

Työsuojelullisia riskejä vähennetään vakiintunein työsuojelutoimenpitein, työsuojeluorganisaation avulla sekä henkilöstön jatkuvalla koulutuksella.

Ympäristöriskien vähentämiseksi rakennusvirasto laatii nelivuotiskausittain lautakunnan hyväksyttäväksi ympäristöohjelman. Voimassa oleva ympäristöohjelma on laadittu vuosille 2013–2016.

Vuoden 2013 aikana laadittiin viraston valmiussuunnitelma, jolla varmistetaan tärkeimpien tehtävien hoitaminen erilaisissa häiriötilanteissa.

Erityisen runsaslumisina talvina toimitaan vuonna 2013 päivitetyn talvihoidon varautumissuunnitelman mukaisesti.

YKT-toiminnan vuonna 2015 tehdyn itsearvioinnin havaintojen perusteella käynnistetään vuonna 2017 kehittämishanke, jonka tarkoituksena on parantaa riskien tunnistamista ja hallintaa yhteishankkeissa.

Henkilöstön osalta pyritään varmistamaan mahdollisten sijaisuuksien toimivuus sopimalla sijaisuusjärjestelyt ennakolta ja tunnistamalla toiminnan kannalta tärkeimmät työkokonaisuudet. Eläkkeelle siirtymisistä tai työpaikan vaihtamisesta johtuviin henkilöstöriskeihin varaudutaan ennakoivalla rekrytoinnilla ja henkilöstön asiantuntijuutta laajentamalla. Henkilöstön työkuormien kohtuullisuus ja tasapainoisuus varmistetaan henkilöjohtamisen ja työhyvinvointipalvelujen keinoin.

Kaupunkilaiset haluavat yhä aktiivisemmin osallistua katu- ja puistohankkeiden suunnitteluun. Vuorovaikutusvalmiuksia tulee parantaa hankkeiden valmistelun tueksi. Eri käyttäjäryhmien ristiriitaiset näkemykset suunnitelman sisältöön lisäävät hankkeiden viivästymisriskiä. Suunnitelmavarantoa lisäämällä voidaan tällaisissa tapauksissa lähteä toteuttamaan vaihtoehtoisia hankkeita.

1.3 Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa

1.3.1 Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Asuntotuotannolla vastataan kasvavan Helsingin tarpeisiin

- Edistetään kaupungin asuntotuotantotavoitteen nostamista nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia tehostaen hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.
- Parannetaan asuntotuotanto-ohjelman ja katurakentamisohjelman yhteensovittamista paikkatietopohjaisen ohjelmoinnin avulla.

13.12.2016

Esikaupunkien ja asuinalueiden vetovoima

- Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukioiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla.

Kaupunkirakenteen eheyttäminen

- Osallistutaan uuden yleiskaavan valmisteluun ja yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustettavan metsäisen suojeluverkoston suunnitteluun.

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistäminen

- Parannetaan palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä ja varmistamalla matkaketjujen sujuvuus ylläpidon keinoin.
- Edistetään kestävästä liikkumisesta luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.
- Parannetaan talviaikaisia liikkumismahdollisuuksia kävelyn ja pyöräilyn väylillä kehittämällä talvihoitoa ja lisäämällä tehostetussa talvihoidossa olevien reittien määrää vuosittain.
- Valvonnan keinoin varmistetaan pysäkkialueiden käytettävyyttä ja toimivuus talviaikana.
- Otetaan asteittain käyttöön jalankulun ja pyöräilyn väylien verkostotarkastelun perusteella laadittu tarkentunut talvihoitoluokitus.

Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus

- Osallistutaan kokonaisvaltaisen liikenteen kehittämisohjelman laatimiseen mm. pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin osalta.

Ympäristökriteerien käyttöä lisätään ja resurssitehokkuutta parannetaan

- Katu- ja viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaaltehokkuutta parannetaan tehostamalla talvihoidon lumilogistiikkaa, hajauttamalla lumenvastaanottoa, varmistamalla ylijäämämassojen jalostuksen ja hyötykäytön edellytykset sekä hyödyntämällä täysimääräisesti kaupungin rakennuskohteista syntyvä asfaltti- ja betonipurkumateriaali.

Ilmaston muutokseen sopeutuminen

- Kaavayhteistyöllä edistetään riittäviä tilavaroja ja toimivan kaupunkiympäristön syntymistä.
- Laajennetaan puistokasvien ja kaupunkipuiden lajivalikoimaa sopimaan paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin. Ehkäistään vieraslajien leviämistä. Laaditaan ehdotus huonokuntoisten puurivien ja -kujanteiden uudistamisaikataulusta- ja -järjestyksestä TAE2018 valmistelun yhteydessä tehtävää 10-vuotisinvestointiohjelmaa varten.
- Poikkeuksellisen runsaslumisina talvina toteutetaan talvihoidon varautumissuunnitelmaa.
- Edistetään tulva- ja hulevesien hallintaa sekä toimintamalleja jatkamalla tulvantorjuntasuunnitelman mukaisten tulvansuojeluhankkeiden toteuttamista ja kehittämällä hulevesitulvariskikohteiden suunnitteluratkaisuja. Hyödynnetään

13.12.2016

Kuninkaantammen hulevesiprojektin kokemuksia hulevesien hallinnassa viheralueilla. Osallistutaan päälysteiden kehittämishankkeeseen.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Vastuullisen energiapolitiikan tärkein työkalu on energiansäästö

- HKR-Rakennuttaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.
- Rakennusvirasto asettaa energiansäästötoimenpiteet energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi vuosittain päivitettävässä viraston energiansäästön toimintasuunnitelmassa.
- Rakennusvirasto toteuttaa kaupunginhallituksen vuonna 2015 käynnistämää LED-hanketta, missä parannetaan ulkovalaistuksen energiatehokkuutta uusimalla vanhoja valaisimia tehokkaiksi LED-valaisimiksi. Lisäksi kehitetään ulkovalaistuksen älykästä ohjeistusta, jotta vältetään alueiden tarpeetonta valaistusta.

Helsinki on hauska ja houkutteleva kaupunki

- Vahvistetaan asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista.
- Tuetaan asukkaiden osallisuutta ja yhdessä tekemistä osoittamalla asukkaiden käyttöön kaupunkiviljelyyn soveltuvia alueita.
- Luodaan edellytyksiä kaupunkitilan hyödyntämiseen tilapäiskäyttöön, kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkiviljelyyn kehittämällä ja päivittämällä yleisten alueiden käytön periaatteita.
- Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään esteettömyyttä ja turvallisuutta edistämällä.

Asukas- ja asiakastyytyväisyys

- Vahvistetaan henkilöstön asiakaslähtöistä palveluasennetta. Asukas- ja asiakastyytyväisyyttä mitataan ja raportoidaan säännöllisesti. Asiakaskokemuksen seuraaminen ja kehittäminen on osa prosessia. Palautteen vaikuttavuutta lisätään kehittämällä asiakaspalautteen analysointia ja tihentämällä palautteiden raportointiväliä.

Elinvoimainen Helsinki

Meri-Helsinki tarjoaa elämyksiä kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille.

- Osallistutaan Merellinen Helsinki -ohjelman laadintaan.

Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki.

- Rakennusvirasto luo edellytyksiä tehdä Helsingistä todellinen tapahtumakaupunki. Sähköistä asiointia lisätään käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa tapahtumahallinnassa samalla voimakkaasti edistäen yhden luukun periaatetta tapahtumaluvissa. Tavoitteena on, että ympäristöviranomaisen melu- ja elintarvikeluvat, maanomistajan maankäyttöluvut ja pelastuslaitoksen pelastussuunnitelmat saisi kaikki yhdellä tapahtumahakemuksella.
- Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa syntyvät uudet tavat käyttää yleisiä alueita voivat aiheuttaa ristiriitoja perinteisten käyttötapojen kanssa. Rakennusvirasto viestittää sosiaalisessa mediassa ja muutoin yleisten alueiden eri käyttötapojen yhteensovittamisen ja tämän edellyttämän suvaitsevaisuuden tärkeyttä.

13.12.2016

- Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen keskeisillä aukioilla ja merkittävimmissä puistoissa huomioimalla tapahtumien vaatimia järjestelyjä rakentamisessa sekä varautumalla tapahtumiin ylläpidossa.

Helsinki vahvistaa asemaansa muotoilun suurkaupunkina käyttämällä muotoilua kaupungin uudistamisessa

- Osallistutaan valittujen kaupunginosien luonnetta korostavan valaistuksen luomiseen muotoilun ja teknologian avulla.
- Kehitetään kaupungin joulunajan vetovoimaisuutta osallistumalla Esplanadin, Aleksanterinkadun ja Mannerheimintien eteläosan jouluvalaistuksien toteutukseen.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Ikääntyvistä huolehditaan

- Edistetään vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

Helsinkiläisten liikunta lisääntyy

- Tehdään yhteistyötä palveluiden kehittämisessä. Varmistetaan matkaketjujen jatkuvuus ja käytettävyys yhdenmukaistamalla rakennusviraston ja liikuntaviraston ulkoilureittiverkoston talvihoidon laatuvaatimuksia ja ylläpitokäytäntöjä.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuuden ja laadun parantaminen

- Tehostetaan käyttötalouden tuotannonohjausta ja ostopalvelujen hankintaa. Omapalveluisten ja kilpailutetun tuotannon suhde optimoidaan käyttömenojen tuottavuusvaatimuksia vastaavaksi.
- Varmistetaan katu- ja puistohankkeiden toteutus investointiraamin puitteissa ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti hankesuunnittelulla ja -ohjauksella. Toteutetaan rakentamisen laadun parantamisen hanke tavoitteena elinkaarikustannusten pienentäminen. Lisätään ylläpidettävyydestavoitteiden painoa investointihankkeiden suunnittelun ohjauksessa. Lisäksi lisätään vuorovaikutusta asukkaiden kanssa sähköisellä viestinnällä investointihankkeiden suunnitteluvaiheessa.
- Testataan elinkaarimallin toimivuutta leikkipaikkapalveluiden järjestämisessä. Käynnistetään kokeilu leikkipaikkapalveluiden kokonaispalveluhankinnasta.
- Lisätään digitaalisia palveluita asiakaspalautteissa, pysäköintiasioissa ja maankäyttöluvuissa tavoitteena hallittu itsepalvelun lisääminen.
- Sähköpostin ja puhelimen käyttöä palautteiden antamisessa vähennetään ohjaamalla asiakkaita käyttämään kaupungin palautejärjestelmää.
- Verkkoasioinnin ja -maksamisen lisäämisen myötä laskujen ja muun postin lähettämistä vähennetään.

Organisaatorakenteiden kehittäminen

- Kaupungin johtamisjärjestelmän muutoksen sekä toimialahallintoon siirtymisen vaikutukset prosesseihin tulee tunnistaa ja toiminta sopeuttaa niiden mukaiseksi.

Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä

13.12.2016

- Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä.

Hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään

- Kehitetään kestäviä hankintoja. Ympäristönäkökulma on huomioitu 50 %:ssa hankintoja jo vuonna 2015.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Avoin ja osallistava Helsinki

- Kehitetään sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa. Suunnittelu- ja toteutusvaiheessa olevat investointihankkeet näytetään kaupunkiyhteisissä karttapalveluissa (kartta.hel.fi).
- Merkittävässä investointihankkeissa vuorovaikutusta kehitetään sekä ennakoivammaksi että osallistavammaksi lisäämällä sähköisten vuorovaikutuskanavien käyttöä ja järjestämällä yhteistyötapaamisia.
- Osallistutaan alueellisen osallistumisen pilottien toteuttamiseen yleisten alueiden osalta.
- Avataan yleisten alueiden dataa selvitys- ja suunnitelma-aineistoista sekä omaisuustietorekistereistä Helsinki Region Infoshare verkkopalveluun (HRI).
- Lisätään digitaalisten tietojen saatavuutta avaamalla HRI:n kautta tietoja palautteista, pysäköinnin tilannekuvasta ja kaupungin liikennemerkeistä, maksullisesta pysäköinnistä ja pysäköinninvalvonnasta sekä alueidenkäytöstä ja alueidenvalvonnasta.
- Lisätään digitaalisia palveluita palautteissa, pysäköinninvalvonnan oikaisuvaatimuksissa ja pysäköintitunnuksissa sekä alueidenkäytön maankäyttöluvuissa.
- Osallistutaan osallistava budjetointi-menettelyn luontiin yhdessä kaupunginkanslian ja muiden virastojen kanssa.
- Jatketaan yhteistyötä Rikosseuraamuslaitoksen kanssa vankityövoiman käytöstä ja laajentamisesta yleisten alueiden palveluiden järjestämisessä.
- Parannetaan pakolaisina maahan tulleiden henkilöiden kotoutumista mahdollistamalla vapaaehtoistyön kautta osallistua viheralueiden hoitotoihin.

1.3.2 Talousarvion vaikutus terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen

Terveysten ja hyvinvoinnin edistämiseen ja ylläpitoon rakennusvirasto tarjoaa rakennettuja jalankulun- ja pyöräilyväyliä. Ne tarjoavat hyvät mahdollisuudet omatoimiseen ympärivuotiseen liikkumiseen ja työmatkaliikuntaan. Rakennetut rannat ja viheralueet palveluineen luovat puitteet monenlaiselle harrastus- ja vapaa-ajantoiminnalle. Katu- ja puistoalueille osoitetut määrärahat kohdennetaan mahdollisimman tasapuolisesti koko kaupungin alueelle niin alueellisesti kuin käyttäjäryhmät huomioiden.

Helsingin kaupunki on määritellyt esteettömyyslinjauksissa keskeiset toimenpiteet ja periaatteet esteettömyyden edistämiseksi kaupungin toiminnassa. Näiden linjausten toteutumista varten on määritelty toimenpiteitä koskien kunkin kaupungin hallinnonalan toimintaa. Esteettömyys mahdollistaa kaupunkilaisten tasa-arvoisuuden liikkumis- ja toimimiskyvystä riippumatta.

13.12.2016

Palvelukarttaan on tehty esteettömyyssovellus, josta kaupunkilaiset voivat etukäteen tarkistaa tilojen esteettömyyden. Esteettömät, katkeamattomat reitit mahdollistavat kaikkien kaupunkilaisten liikkumisen ympäri vuoden. Mm. Maunulassa ikääntyneiden ympärivuotinen ulkona liikkuminen on lisääntynyt huomattavasti esteettömän kuntopolun valmistumisen jälkeen.

Kaikki lapset voivat käyttää esteettömiä erikoistason leikkipuistoja, myös liikkumis- ja toimimisesteiset vanhemmat tai isovanhemmat.

Rakennusvirasto vastaa aluesuunnitelmien tilaamisesta ja johtaa aluesuunnitelmia tekevien konsulttien työtä. Suunnitelmat tehdään vuorovaikutuksessa asukkaiden ja eri järjestöjen kanssa. Vuonna 2013 suunnitelmien sisältörunko tarkistettiin. Visionäärisyys, vuorovaikutteisuus ja asukasdemokratia (asukkaat ja järjestöt) korostuvat entistä enemmän aluesuunnitelmissa. Suunnittelussa hyödynnetään paikkatietoa, jolloin suunnitelmista saadaan nopeammin ja ketterämmin päivitettäviä.

Aluesuunnitelman jatkuva kehittäminen on tärkeää, koska aluesuunnitelma on työväline kaupunginosien tasapuoliseen, oikea-aikaiseen ja paikan hengen huomioon ottavaan kehittämiseen ja korjaamiseen Helsingin strategiaohjelman 2013-2016 mukaisesti. Aluesuunnitelma laaditaan yritys- ja asukasvuorovaikutteisesti. Kaupunkialueen luonnonhoidon toteutussuunnitelmat laaditaan yleisten töiden lautakunnan ja kaupunginhallituksen hyväksymän luonnonhoidon linjauksen tavoitteiden mukaisesti sen jälkeen kun aluesuunnitelmat on hyväksytty.

Yleisten alueiden kaupunkikuvan ja viihtyisyyden valvonnasta on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentissa. Säädöksen mukaan kunnan määräämä viranomainen osaltaan valvoo, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitettut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset. Kevyen liikenteen väylät tulee säilyttää liikkumiselle esteettöminä ja turvallisina. Kyseinen valvontatehtävä on delegoitu kaupunginarkkitehdille.

Oppilaitosyhteistyö on tärkeässä roolissa myös v. 2017. Virasto haluaa tarjota kesätyöpaikkoja nuorille, jotta heidän ammatillista identiteettiä voidaan tukea ja heidän syrjäytymistä voidaan ennaltaehkäistä.

1.3.3 Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2017–2019

Tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamisen menettelyjä sekä satsaamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Taloudelliselta volyymiltaan suurimmille palveluille eli yleisten alueiden ylläpidolle ja investointihankkeiden rakennuttamiselle, pysäköinninvalvonnalle, rakennuttamiselle sekä hallintopalveluille on määritelty tuottavuusmittarit. Tuottavuuden mittaamista kehitetään edelleen.

Rakennusviraston konkreettiset toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi:

13.12.2016

Hallintokuntarajat ylittävät toimenpiteet

- Infran rakentamisen ja ylläpidon logistiikan parantaminen (KSV, HKR, YMK, Stara)
- Lumilogistiikkaa kehitetään ja lumenajoa tehostetaan. Lumikuormille on asetettu vähimmäiskoko. Vastaanottoaikoille kuljetetun lumimäärän seuranta muutetaan kuutioperusteiseksi ja kuljetettujen lumikuormien täyttöastetta valvotaan. Erilaisia talviaikaista liikkumista helpottavien ja talvihoitotyötä nopeuttavien liikennejärjestelyjen valmistelua jatketaan (KSV, STARA, RAKVV, KV).
- Yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa parannetaan asuntotuotanto-ohjelman ja katuhankkeiden ohjelmoinnin yhteensopivuutta tavoitteena katuhankkeiden toteutuminen oikea-aikaisesti asuntotuotantotavoitteita tukevasti. Lisäksi tuotetaan tietoa valmiista katuverkosta asuntotuotantokohteiden käynnistämiseksi.
- Kaivumassojen hyötykäyttöaste pyritään pitämään nykyisellään.
- Purkumateriaalien - ylijäämäasfaltin ja betonin hyötykäyttö pyritään pitämään nykyisellään.
- Käynnistetään hallintokuntien (KSV, KV, LIV, STARA, YMK) kanssa hanke lumen piensulattamoiden rakentamiseen soveltuvien paikkoja löytämiseksi kantakaupungin alueelta keskusta-alueen lumen vastaanoton ja talviaikaisen liikenteen toimivuuden turvaamiseksi ja pilotin käynnistämiseksi.
- Jatketaan keskustelua lumen mereenkaatomahdollisuuden säilyttämisestä ja keinoista lumen mukana meriveteen kulkeutuvan roskan poistamiseksi.

Kaupunkirakentamisen toimeenpanon nopeuttaminen ja kustannusohjauksen parantaminen (talous- ja suunnittelukeskus, kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto, Stara)

- Kaupunkirakentamisen toteutusprosessin nopeuttaminen
- kaava-alueen toteuttamisen kesto asemakaavoituksen käynnistämisestä katurakentamisen 1. vaiheen ja kunnallistekniikan verkostojen valmistumiseen
- Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -prosessin seuranta, mittaaminen ja vaikuttavuuden arviointi.
- Katu- ja puistohankkeiden tiedon- ja kustannushallinnan parantaminen:
 - projektien dokumentinhallintajärjestelmän käyttö katu- ja puistohankkeiden hallinnassa. Samaa toimintaympäristöä hyödynnetään kaupunkitasoisesti YKT-hankkeiden tiedonhallinnassa. (HKR Hankerekisteri, ProjectWise)
 - hankeohjelmat hankkeen laatu- ja kustannustavoitteiden ohjaamisessa
 - kustannushallintaohjelman (Fore) käyttö kustannusarvioiden laatimisessa sekä kustannusarvioiden seuranta
- Rakennusviraston ja Staran vuoden 2015 kumppanuussopimukseen perustuvan tuottavuuden kehittämisohjelman toimeenpano
 - sopimuksen mukaisten tuottavuustavoitteiden saavuttaminen
 - Kaupunkitilaohjeen laatiminen (rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, liikennelaitos, liikuntavirasto, rakennusvalvontavirasto, talous- ja

13.12.2016

suunnittelukeskus, Stara, Helsingin Energia, Helen Sähköverkko, Helsingin Satama, Helsingin seudun liikenne)

- Kaupunkitilaohjetta valmistellaan kaupunginjohtajan nimittämässä työryhmässä. Kaupunkitilaohje on hallintokuntien välinen yhteinen sopimus ja tapa toimia yleisiä alueita suunniteltaessa, rakennettaessa ja ylläpidettäessä. Kaupunkitilaohje tähtää kustannussäästöihin, toimintojen tehostamiseen ja Helsingin identiteetin vahvistumiseen.

Teknisen alan virastojen yhteinen toimitila (asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, rakennusvalvontavirasto, rakennusvirasto)

- Teknisen alan virastojen yhteisen toimitilan toteuttaminen mahdollistaisi toiminnan kokonaisvaltaisen uudelleen suunnittelun tilajärjestelyjen osalta, mikä tehostaisi huomattavasti tilojen käyttöä ja vähentäisi tilakustannuksia sekä lisäisi tukipalvelujen tuottavuutta.

Rakennusviraston sisäiset toimenpiteet

Viraston toimintaprosessien tarkoituksenmukaisuuden parantaminen ja toimintatapojen yhdenmukaistaminen

- Viraston prosessit ja niiden ohjeistus pidetään ajan tasalla mm. auditointien perusteella.

Tilaaajan ja tuottajien yhteistyön ja yhteisen kehittämisen vahvistaminen

- Toteutetaan yhdessä laaditut kehittämisohjelmat.
- Järjestetään säännöllisesti palautetilaisuuksia (kaksisuuntainen palaute) ja kyselyjä. Hyödynnetään saatu palaute tilaaajan toiminnan kehittämisessä.

Tilaaajan kustannustehokkuuden parantaminen

- Investointihankkeita ohjataan hankeohjelman (laajuus, laatu ja kustannusraami) mukaisesti.

Vähennetään energiankulutusta vähintään 2,0 prosenttia edellisen vuoden tasosta

- Ulkovalaistuksen energiankulutusta vähennetään.

Tilahankkeiden kosteuden- ja pölynhallinta

Kosteuden- ja pölynhallinta aloitetaan käynnistyvissä kohteissa täysin uudelta pohjalta, jotta kaupungin uudis- ja peruskorjauskohteista saadaan entistä puhtaampia ja turvallisempia käyttäjille.

Uuden teknologian hyödyntäminen työn sujuvoittamisessa ja sähköisessä asiointinnissa

- Panostetaan tietomallipohjaisen suunnittelun hyödyntämiseen, mikä lyhyellä tähtämellä tarkoittaa tietoteknisten investointien kasvua,

13.12.2016

mutta pidemmällä tähtäimellä suunnittelun ja projektien läpiviennin tehostumista.

- Aluesuunnitelmien laadinnassa otetaan käyttöön sähköinen alusta, jolla tehostetaan aluesuunnitelmien tekemistä ja vähennetään kustannuksia ja parannetaan käytettävyyttä.
- Hyödynnetään kaupungin yhteistä palautejärjestelmää. Pysäköinninvalvonnassa ja alueiden käytön lupien haussa lisätään Asiointi.hel.fi-palvelun käyttöä. Kaupunkilaisille avataan tapahtumanhallintajärjestelmän tietoja käynnissä olevista ja tulevista tapahtumista ja muusta maankäytöstä.
- Valikoiduissa projekteissa testattua sähköistä kilpailutusta tullaan jatkamaan siihen soveltuvissa kohteissa, jolloin säästöä saavutetaan sekä kopio- että henkilötökuluissa.

1.3.4 Viraston henkilöstösuunnitelma 2017–2019

Henkilökunnan määrä on 460 henkilöä. Viiden vuoden kuluessa viraston toiminnoista lähtee eläkkeelle 95 henkilöä. Uuden henkilökunnan rekrytointi perustuu henkilöstösuunnitteluun. Toimialamuutoksen myötä henkilöstösuunnittelua tehdään jatkossa toimialatasolla. Lisäksi henkilöstöön liittyviä toimintoja kehitetään toimialalla.

1.3.5 Viraston tilankäyttösuunnitelma 2017–2026

Rakennusvirasto on muuttanut Kasarmikadun kiinteistöstä väliaikaisiin toimitiloihin lokakuussa 2015. Uudet toimitilat ovat Vallilassa osoitteessa Elimäenkatu 5 sijaitsevassa rakennuksessa. Kyseessä on OP-Eläkekassan, OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen omistamat toimitilat 8 107,2 m², aula- ja neuvottelutilat 1 294 m², sosiaalitilat 228 m² ja 149 kpl autopaikkoja. Rakennusvirasto tai 1.6.2017 jälkeen osa kaupunkiympäristö-toimialasta toimii väliaikaisissa tiloissa teknisten virastojen yhteisen toimitalon valmistumiseen asti.

1.4 Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

1.4.1 Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Viraston tietotekniikkapalvelut toteuttavat ja hyödyntävät kaupunkitasoisia linjauksia ja periaatteita, kuten tietotekniikkaohjelmaa, kokonaisarkkitehtuuri- ja hankeohjelmamenettelyä. Toiminnassa tukeudutaan kaupunkitasoisiin palveluihin ja niiden kehittämisessä pyritään olemaan tiiviisti mukana.

Viraston tietotekniset ratkaisut toteutetaan aina osana kaupungin kokonaisarkkitehtuuria. Näin lisätään järjestelmien yhteen toimivuutta ja voidaan hyödyntää yhteisiä tieto- ja palvelualustoja. Kaupungin tietotekniikkalinjaukset tulevat muuttamaan viraston tietotekniikkapalvelujen painopistettä perustietotekniikan ja -tietojärjestelmien hoitamisesta kohti viraston ydintoimintaa tukevien tietojärjestelmien kehittämistä. Tästä huolimatta virastossa tarvitaan myös vahva tietämys perustietotekniikkaan liittyvissä asioissa, ja tätä osaamista on ylläpidettävä ja kehitettävä.

Virastossa toimii tietotekniikkaryhmä, joka edistää viraston tietojärjestelmien kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kehittämistä osana osastojen ydintoimintojen kehittämistä. Ryhmän jäsenet tukevat tietotekniikkapalvelujen johtamista ja ohjausta edesauttamalla yhteisten linjausten jalkauttamisessa osastoilla. Ryhmän tarkoituksena on lisätä yhteistyötä eri toimijoiden, kuten

13.12.2016

tietotekniikkapalvelut -palveluyksikön, osastojen sekä keskushallinnon kesken. Ryhmä edistää tietotekniikan aktiivista hyödyntämistä viraston toiminnassa.

1.4.2 Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kehittämishankkeiden keskeisiä tavoitteita ovat sähköisten palveluiden lisääminen, vuorovaikutuksen tukeminen sekä tuottavuuden, it-tehokkuuden ja -osaamisen kartuttaminen. Tiedonhallintaa kehitetään kokonaisvaltaisesti huomioiden viraston sisäiset tarpeet, lukuisten tietojärjestelmien tarpeet, virastorajat ylittävät prosessit, kaupungin ulkopuolinen käyttö ja hanke- ja projektihallinta.

Tietoaineistojen avaamista jatketaan mahdollisimman kattavasti avoimen datan periaatteiden mukaisesti, samalla kuitenkin unohtamatta itse prosessien avaamista ja tiedon avaamista toisille hallintokunnille.

Tietohallinnon ja tietotekniikan kehittämishankkeet on esitetty jäljempänä osastoittain.

1.5 Tavoitteiden yhteenveto

Rakennusviraston toimintaan liittyviä keskeisimpiä virastojen yhteisiä strategiaohjelmaan kytkeytyviä tavoitteita vuonna 2017 ovat:

- Asuntotuotantotavoitteen edistäminen
 - asuntotuotantoprosessin sujuvoittaminen (Kanslia, KSV, Kv, HKR, ATT)
- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuuden lisääminen liikenteestä (KSV/LSO, HKL, HKR)
 - liikkumisen kehittämisohjelman ja pyöräilyn edistämisohjelman toteuttaminen, baanaverkoston rakentaminen ja ylläpito
 - raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
- Ilmastomuutokseen varautuminen ja sopeutuminen
 - energiansäästö (kaupunkitason tavoitteen mukaisesti) (kaikki hallintokunnat)
 - hulevesien hallinta, toimintamallien ja suunnitteluratkaisujen kehittäminen (YMK, KSV, Kanslia, HKR)
- Materiaalitehokkuuden parantaminen
 - massatalous ja massojen hyödyntäminen (HKR, KSV, Kv)
- Hankinnat
 - ympäristönäkökulma hankinnoissa (50 % vuonna 2015) (YMK, hankintakeskus)
- Hyvinvoiva helsinkiläinen, helsinkiläisten liikunta lisääntyy (Liv, HKR)
 - ulkoilureittiverkoston palvelut

13.12.2016

Lisäksi Staran tilausten ja sopimusten kautta kytkeytyviä yhteisiä tavoitteita ovat:

- Staran tuottavuuden ja hintakilpailukyvyyn parantaminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Rakennusviraston energiansäästötavoite vuonna 2017 on energiansäästöneuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 12 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet.
2. Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 prosenttia hyötykäytetään.
3. Asunto-ohjelman mukaisille tonteille rakennetaan katu sellaiseen vaiheeseen, että tontin rakentaminen on oikea-aikaisesti mahdollista.
4. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä edistetään kehittämällä talvihoitoa.
5. Sähköisesti käytettävissä olevien asiointipalveluiden osuutta lisätään vuodesta 2015 vuoden 2017 loppuun mennessä 30 prosenttiyksiköllä.

Tunnusluvut

	Tulos- budjetti 2015 1000 €	Tulos- budjetti 2016 1000 €	Talousarvio 2017 1000 €	Talous- suunnitelma 2018 1000 €	Talous- suunnitelma 2019 1 000 €
Ulkovalaistuksen energian kulutus					
KWh/asukas	81,14	79,11	73,43	71,23	69,09
Ylläpidettävä katuala, ha	2 114	2 125	2 102	2 112	2 122
Ylläpidettävät sillat, m ²	318 778	318 778	310 364	310 364	310 364
Yleiset käymälät, kpl	39	40	39	39	40
Uudelleen päällystetty katuala, ha	45	45	46	46	46
Rakennetut puistot, ha	886	907	919	924	929
Pellot ja niityt, ha	1 175	1 180	1 045	1 045	1 045
Metsäiset alueet, ha	4 739	4 739	4 655	4 655	4 655
Katuvihreä, ha	479	491	491	496	501
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Alueidenkäytön					
valvontatapahtumat, kpl	-	-	15 000	15 000	15 000
Katutyöluvut, kpl	5 963	5 500	6 000	6 000	6 000
Tilapäiset liikennejärjestelyt, kpl	3 437	5 675	6 700	6 700	6 700
Sijoitusluvut ja -suostumukset, kpl	431	425	450	450	450
Maanvuokrasopimukset, kpl	3 680	1 400	1 500	1 500	1 500
Tonttikorkeusilmoitukset, kpl	500	500	600	600	600
Pysäköinnin valvontatapaht., kpl	-	-	1 000 000	1 200 000	1 200 000
Pysäköintivirhemaksut ja huomautukset, kpl	230 000	190 000	200 000	200 000	200 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	600	550	500	450	400
Pysäköintitunnukset, kpl	-	-	28 000	28 000	28 000
Kunnossa- ja puht.pitosiirrot kpl	13 900	11 900	11 900	11 900	11 900
Pysäköinninvalvonnan siirrot, kpl	5 100	4 100	4 100	4 100	4 100
Uudisrakennus. ja peruskorj, m ²	50 000	50 000	30 000	35 000	40 000
Arkkitehtuuriosaston projekteille tehdyt tunnit	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Tuottavuus (2014=100)	101	102	103	104	105

13.12.2016

Ylläpidon teettäminen	100	101	102	103	104
Investointien teettäminen					
Tilojen kokonaispinta-ala	11 060	11 060	11 060	11 060	11 060
Pinta-ala (htm ²)/ työntekijä	22,39	22,39	22,39	22,39	22,39

2 Käyttötalousosan toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelman lähtökohdat

Bruttoperusteinen tilaajatoiminta esitetään yhtenä talousarviokohtana, nimeltään Katu- ja viheralueiden ylläpito. Kohtaan sisältyvät seuraavat yksiköt ja erillistehtävät:

- katu- ja puisto-osasto
- hallinto-osasto
- arkkitehtuoriosasto
- palveluosasto
- kestävän kehityksen erityispalvelut

Nettobudjetoitu yksikkö on HKR-Rakennuttaja.

Käyttötalouden tulosbudjetin yhteenveto:

(yksikkökohtaiset tulosbudjetit on esitetty liitteessä 1)

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Talous- suunnitelma 2018 1 000 €	Talous- suunnitelma 2019 1 000 €
Yhteensä					
Tulot	71 238	74 039	80 199	80 213	80 260
Menot	123 923	127 688	125 220	125 234	125 281
Toimintakate	-52 685	-53 649	-45 021	-45 021	-45 021
Poistot	79 525	78 842	78 820	79 920	79 920
Tilikauden tulos	-132 211	-132 491	-123 841	-124 941	-124 941
Bruttoyksiköt					
Tulot	61 992	63 586	71 097	71 097	71 097
Menot	114 688	117 234	116 118	116 118	116 118
Toimintakate	-52 696	-53 649	-45 021	-45 021	-45 021
Poistot	79 525	78 842	78 820	79 920	79 920
Tilikauden tulos	-132 221	-132 491	-123 841	-124 941	-124 941
Nettoyksikkö					
Tulot	9 244	10 453	9 102	9 116	9 163
Menot	9 235	10 453	9 102	9 116	9 163
Toimintakate	9	0	0	0	0
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	9	0	0	0	0
Muutos-%		16/15	17/16	18/17	19/18
Tulot		3,9	8,3	0,0	0,1
Menot		3,0	-1,9	0,0	0,0
Toimintakate		1,8	16,1	0,0	0,0

13.12.2016

Rakennusviraston toimintasuunnitelman käyttötaloustulojen määrä on 80,2 milj. euroa. Bruttoyksiköiden tulot ovat 71,1 milj. euroa (88,6 %) ja nettoyksikön tulot 9,1 milj. euroa (11,4 %).

Käyttötalousmenot ovat 125,2 milj. euroa. Bruttoyksiköiden menot ovat 116,1 milj. euroa (92,7 %) ja nettoyksikön menot 9,1 milj. euroa (7,3 %).

2.1 Bruttoyksiköt

Viraston johto ja yhteiset palvelut

Kaupungininsinöörin käytössä ovat viraston johtamisen määrärahat sekä kestävän kehityksen erityispalveluiden määräraha. Kestävän kehityksen palveluihin on käytettävissä 1,45 milj. euroa. Määräraha sisältyy hallinto-osaston menoihin.

2.1.1 Hallinto-osasto

Hallinto-osaston tehtävänä on järjestää viraston keskitetyt hallintopalvelut osastojen toiminnan ja viraston johtamisen tueksi.

Kansliapalvelut

Kansliapalvelut toimivat koko virastoa palvelevana yleishallinnon, juridisten tehtävien, kehittämisen, tietohallinnon ja tilapalveluiden asiantuntijayksikkönä.

Toimiston menot koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista, toimitilojen vuokra- ja ylläpitomenoista, asianhallinnan ja tietohallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

Kansliapalveluiden palvelutuotannosta vastaavat palveluyksiköt ovat hallintopalvelut, kehittämispalvelut, tietotekniikkapalvelut ja tilapalvelut.

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut vastaa viraston keskitetyistä asian- ja asiakirjahallinnosta sekä hankinta- ja juridisista palveluista. Yksikössä hoidetaan asianhallinta-, arkisto- ja tiedonhallintotoimintoja sekä yleisten töiden lautakunnan palvelut. Yksikkö palvelee viraston muita osastoja hoitamalla hankintojen kilpailutuksia. Yksikön lakimiehet konsultoivat muita osastoja hallinnollisissa, sopimusoikeudellisissa, hankintalainsäädäntöön liittyvissä ja muissa viraston toimialaan liittyvissä juridisissa kysymyksissä sekä tarkastavat virastossa tehtäviä hankintapäätöksiä ja hankintasopimuksia. Lisäksi yksikön lakimiehet osallistuvat harmaan talouden torjuntaan toimimalla yhteistyössä hankintoja ja työmaiden valvontaa hoitavien henkilöiden kanssa varmistaen tilaajavastuulaissa (laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä) ja kaupungin harmaantalouden torjuntaohjeessa tilaajalle asetettujen velvoitteiden täyttämisen.

Rakennusvirasto ottaa käyttöönsä kaupunkitasoisen sopimushallintajärjestelmän helpottamaan sopimusten hallintaa. Järjestelmä edesauttaa jatkossa sopimustietojen saatavuutta ja löydettävyyttä.

Kaupunkiyhteisiä prosesseja käsittelevien järjestelmien lisäksi myös hallintokuntien ydintoimintaa ohjaavien tietojärjestelmien arkistoinnissa siirrytään sähköisiin ratkaisuihin. Sähköiseen säilytykseen siirtymisen varmentamiseksi rakennusviraston tietojärjestelmiä koskevien tiedonohjaussuunnitelmia tarkennetaan.

13.12.2016

Kehittämispalvelut

Viraston strateginen kehittäminen

Viraston strategia hyväksyttiin toukokuussa 2014 viraston johtoryhmässä ja sen toimeenpano on käynnistynyt saman vuoden aikana. Strategian päämäärinä ovat kumppanuus ja luottamus kaupunkilaisten kanssa, ajanmukaiset ja toimivat palvelut sekä kustannus- ja ekotehokkuus. Viraston strategian toteutumista edistämään on määritetty eri osastoja velvoittavia strategisia kehityshankkeita, jotka ovat muodostaneet viraston kehittämisen rungon. Strategiset kehittämishankkeet on aikataulutettu siten, että osa kirjatuista tehtävistä ovat jatkuvia, osa hankkeista valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä ja muutaman tavoitteen toteuttaminen on kirjattu jatkuvan aina vuoteen 2020 asti. Kaupungin strategiaohjelmakausi päättyy vuoden 2016 loppuun.

Vuonna 2017 kehittämisessä korostuu organisaatiouudistuksen läpivienti, toimintajärjestelmän ja prosessien kuvausten päivittäminen vastaamaan uuden organisaation toimintatapoja sekä sähköisten toimintatapojen kehittäminen. Uuden kaupunkistrategian valmistelu käynnistyy viimeistään vuoden 2017 aikana, johon osallistutaan soveltuvassa laajuudessa.

Ympäristöasioiden hallinta ja seuranta

Rakennusviraston toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten ja ympäristöriskien vähentämiseksi on laadittu yleisten töiden lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelma vuosille 2013–2016. Ohjelma tukee kaupungin strategiaohjelman ympäristötavoitteita ja kaupungin ympäristöpolitiikkaa sekä ympäristösuojelun sektorikohtaisia ohjelmia.

Vuosi 2017 on muutoksen aikaa, jolloin raportoidaan edellisen ympäristöohjelman tulokset ja valmistellaan toimenpiteitä rakennusviraston toiminnoille tulevaan organisaatioon. Edelleen ympäristöjohtamisen päähankkeita ovat kestävien hankintojen kehittäminen, ympäristöohjeistuksen luominen toimintajärjestelmään ja ympäristöön liittyvien kehityshankkeiden tukeminen.

Ympäristöasioiden hallintaan on varattu henkilöresursseina viraston ympäristöasiantuntija, osastojen edustajista muodostunut ympäristöryhmä ja ekotukihenkilöt.

Esteettömyyden edistäminen

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta jatkaa toimintaansa organisaatiouudistukseen asti. Neuvottelukunnan tärkein tehtävä on koordinoida Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toimeenpanoa ja seurata esteettömyyden edistämistä hallintokuntien käytännön hankkeissa.

Esteettömyyslinjauksien koordinointi ja toimeenpano tapahtuu yhteistyössä eri toimialojen kanssa.

Vuoden 2017 aikana on tarkoitus kartoittaa erikoistason reitit. Yhteistyö palvelukartan esteettömyysosion kehittämisessä jatkaa kaupunginkanslian kanssa. Invalidiliiton kanssa tuotetaan opas esteettömien wc-tilojen suunnittelusta.

13.12.2016

Kansainvälinen yhteistyö jatkuu Eurocities-verkoston Barrier free Cities -työryhmässä.

Hulevesiasioiden hallinta

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset hulevesitehtävät on esitetty uudessa hallintosäännössä kaupunkiympäristölautakunnalle ja sen ympäristö- ja lupajaostolle. Uuden organisaation aloittaessa toimintansa, hulevesiasioissa sopeudutaan uusiin toimintatapoihin ja päätösmenettelyihin sekä kehitetään niitä.

Kaupunkiympäristötoimialalla kehitetään sisäistä organisoitumista, tehtäväkuvia ja menettelytapoja hulevesien hallinnassa. Keskeisenä yhteistyötehtävänä vuonna 2017 on Helsingin kaupungin hulevesistrategian päivittäminen ja mahdollisen hulevesitaksan valmistelu.

Tietotekniikkapalvelut

Viraston keskitetyistä tietotekniikkapalveluista vastaa viraston tietohallinto. Tietohallinto toimii tiiviissä yhteistyössä kaupunginkanslian tietotekniikkayksikön kanssa.

Virastossa on käynnissä viraston tietohallinnon tilannekuvatyön havaintojen perusteella tietohallinnon kehittämishankkeita. Kehittämishankkeiden tavoitteet on suunnattu lyhemmällä aikavälillä kohti johtamisjärjestelmän tuomia muutoksia ja tietohallinto-palvelujen kehittämistä. Kehittämisellä valmistaudutaan turvaamaan palvelutuotannon jatkuvuus ja yhdistämään tietohallintopalvelut. Toimialalle perustetaan yhteinen tietohallinto. Toimialan tietohallinto vastaa toimialan tietotekniikasta ja sen johtamisesta. Pitkällä aikavälillä suunnitellaan toimialan yhteistä toimitaloa ja yhteisiä tietohallintopalveluja uuden toimitilan tarpeisiin. Tilannekuvan projektit luovat perustan tulevaisuuden tietohallinto-palvelujen pohjaksi.

Tietotekniikan uusien mahdollisuuksien tuominen henkilöstön käyttöön laitteisto- ja paikkariippumattomasti tehdään uusien alustaratkaisujen käyttöönottojen kautta askel kerrallaan. Tämä mahdollistaa tiedostojen ja Helmi-intranetin sovellusten saamisen käyttöön missä vain. Paljon laskentatehoa vaativien mallinnus- ja kuvankäsittelysovellusten käyttöä varten otetaan käyttöön virtualisointiratkaisu, mikä mahdollistaa raskaiden sovellusten käyttämisen kaikilla laitteilla, jolloin sovelluksien käyttö tehostuu. Tämä mahdollistaa myös kevyiden ja järkevän hintaisten kannettavien tietokoneiden saamisen asiantuntijoiden käyttöön.

Mobiililaitteiden hallintaan tuodaan työväline, mikä helpottaa uusien laitteiden käyttöönottoa ja sovellusten asennusta sekä mahdollistaa laitteen turvallisen käytön että käytöstä poiston.

Osallistuminen kaupunkiyhteisiin kehittämisprojekteihin ja kokeiluihin on tärkeää ja se mahdollistaa toiminnan tarpeiden täyttämisen sekä vaikuttamisen koko kaupungin palvelujen tuottamiseen. Viraston tietohallinto osallistuu Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman 2015–17 kärkiteemojen edistämiseen. Kärkiteemoja ovat ICT-ostokäyttäytyminen, Digitaalinen Helsinki-ohjelma ja tietoturva. Tietoturvan osalta tuodaan kaupungin yhteisiä sääntöjä ja ohjeita kaikkien virastolaisten tietoon eri keinoin. ICT-ostokäyttäytyminen tuo apua uudenlaisten ICT-hankintojen, kuten avoimen data ja ketterän menetelmän hankintoihin. Digitaalinen Helsinki -ohjelma toimii sateenvarjona laajoille

13.12.2016

kehittämishankkeille yli koko kaupungin. Tietohallinto osallistuu kaupungin kehittämismenetelmä uudistuksen valmisteluun.

Kiinteistön turvallisuuspalvelut

Kiinteistön turvallisuuspalvelut vastaavat viraston toimitilakiinteistön turvallisuudesta, keskitetyistä toimitotarvike-, tulostin- ja kopiokonepalveluista sekä viraston yhteiskäyttöisistä autoista. Yksikkö koordinoi virastotalon tilankäyttöä sekä hankkii keskitetysti tarvittavat kalusteet. Yksikössä on myös aula- ja kokoustilapalveluja sekä tarpeellisilta osin myös viraston ammattikirjojen kirjastoon liittyviä palveluja. Aulapalvelussa mm. vastaanotetaan virastoon tulevat osallistumishakemukset ja tarjouspyynnöt.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut ohjaavat ja tukevat rakennusviraston henkilöstöstrategian toteutusta, varmistaa henkilöstön edustuksen, hoitaa palkka- ja palvelussuhdeasioita, huolehtii henkilöstövoimavarojen hallinnasta ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä sekä hoitaa ja koordinoi työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työterveyteen kuuluvia asioita. Toimiston menot koostuvat palkoista, palkkahallinnon tietojärjestelmien ylläpito- ja käyttökustannuksista sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen ja harrastus- ja virkistystoiminnan tukemisesta.

Viestintäpalvelut

Viestintäpalvelut - yksikkö vastaa kaupungininsinöörin ohjauksessa viraston julkisesta kuvasta sekä ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä sekä tukee viraston toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Viestintäpalvelut toimivat viraston johdon ja asiantuntijoiden tukena ja sparraajana erilaisissa viestintätilanteissa. Yksikkö myös koordinoi koko viraston kansainvälistä viestintää ja -verkostoja. Toimiston menot koostuvat henkilöstömenoista sekä viestintästrategian mukaisten hankkeiden tuomista kustannuksista.

Kaupungin viestinnän strategiset linjaukset ohjaavat kaupungin ja sitä myöten myös viraston viestinnän kehittämistä ja toimintaa.

Viestinnän keskeisiä painopisteitä ovat:

- Yksi Helsinki
- Kaikkien Helsinki
- Selkeä rooli ja yhteiset toimintamallit
- Selkeä kieli ja hyvä tyyli
- Vaikuttavat kanavat - digitaalinen Helsinki
- Osaaminen kuntoon

Vuotta 2017 leimaa kaupungin johtamisjärjestelmän muutos, jota viestintä tukee monin eri keinoin. Uuden toimialan viestintä organisoituu uudelleen ja muutosviestintään panostetaan. Lisäksi panostetaan asukasviestintään, Kaupunkiympäristö toimitila -hankkeen viestintään.

Talouspalvelut

Talouspalvelut hoitavat rakennusviraston yleistä taloushallintoa. Se huolehtii viraston taloussuunnittelun valmistelusta, keskitetystä laskentatoimesta ja kirjanpidosta sekä maksuliikenteestä. Yksikkö valmistelee ja kokoaa viraston talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen sekä vuotuiset toimintasuunnitelmat. Yksikkö huolehtii talousarvioseurannasta ja ulkoisen laskennan raportoinnista yleisten töiden lautakunnalle ja keskushallinnolle. Lisäksi osa katu- ja puisto-osaston sekä palveluosaston talousasioiden hoidosta

13.12.2016

on keskitetty talouspalvelut -yksikköön. Kullakin osastolla hoidetaan osastokamreeri- ja controller-tehtäviä kuten osaston taloussuunnittelua.

Rakennusvirasto on käyttänyt kirjanpito- ja toiminnanohjausjärjestelmänä sille räätälöityä SAPIa. Tällä hetkellä on käynnissä hanke kirjanpidon ja toiminnanohjauksen siirtämisestä Helsingin kaupungin yhteiseen Laske-SAPIin. Siirtymisen on tarkoitus tapahtua 1.1.2017.

Lisäksi on käynnissä eräiden taloushallinnon tehtävien siirtäminen Talpan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Siirrettäviä tehtäviä lienevät hallinto-osaston ja palveluosaston ostolaskujen käsittely, osa myyntilaskutuksesta, perintä, ulkoinen kirjanpito sekä osa käyttöomaisuuskirjanpidosta. Siirtyvien tehtävien sujuvuuden varmistamiseksi rakennusviraston talouspalveluista siirtyy Talpaan myös kolme näitä tehtäviä hoitavaa henkilöä.

Toimiston menot koostuvat henkilöstömenoista sekä taloushallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

2.1.2 Katu- ja puisto-osasto

Katu- ja puisto-osasto vastaa Helsingin kaupungin katu- ja viheralueiden tilaajatehtävistä, jotka ovat:

- investointihankkeiden laadun ja sisällön määrittely, toimeenpano, ohjaus ja valvonta
- ylläpidon laadun ja sisällön määrittely, palvelujen hankinta, ohjaus ja valvonta
- ulkovalaistuksen laadun ja sisällön määrittely, palvelun hankinta, ohjaus ja valvonta

Tehtäviin sisältyvät myös katu- ja viheralueisiin kuuluvat sillat, erikoisrakenteet sekä katujen ja puistojen käyttöä ja ylläpitoa palvelevat lämpö-, vesi-, ilmastointi-, sähkö- ja telejärjestelmät.

Katu- ja puisto-osaston investointitoiminnan työ määrä on kasvanut jatkuvasti, ja erityisesti katuinvestointien volyymi on suuri. Hankkeiden läpivientiaika kiristyy, mutta samalla vaatimukset ja odotukset kasvavat ja vuorovaikutuspaine lisääntyy. Investointihankkeiden toteutuksen valvonta, yhteisen kunnallisteknisen työmaan projektinjohto, aluerakentamiskohteiden työmaalogistiikka sekä asuntotuotantotavoitteen nosto 5500 asunnosta 6000 asuntoon vuodessa kasvattaa työ määrää entisestään.

Ylläpidon työkuormaa kasvattavat kokonaisvastuuhoidon laajentaminen kantakaupungin alueelle, ylläpidon pitkän tähtäimen suunnitelman toimeenpano, laajeneva asukas yhteistyö, kaupunkia elävöittävät lisääntyvät kaupunkitapahtumat. Uutena tehtäväalueena on Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY) ja kaupungin välinen vesihuollon järjestämistä koskeva KT-sopimus, jonka toimeenpanosta seuraa mahdollisesti uusia tehtäviä. Mikäli työ määrän kasvua ei voida kattaa riittävästi ulkoisilla palveluilla, tulee henkilöresursseja lisätä.

Omaisuu denhallinta

Omaisuu denhallinnan menettelyjen kypsyystasoa arvioidaan vuosittain ja parantamistoimenpiteitä priorisoidaan arvioinnin perusteella. Vuoden 2016 kypsyysarvioinnissa keskeiseksi parantamisalueeksi nousi omaisuu denhallinnan strategiataso. Vuonna 2013 laadittu katujen ja

13.12.2016

viheralueiden omaisuudenhallinnan kehittämisen projektisuunnitelma päivitetään jakaen sisältö taustaselvitykseen, omaisuudenhallinnan strategiaosaan sekä toimenpideosuuteen. Infraomaisuudenhallinnan peruseriaatteen, vaatimukset ja vastuut kirjataan auki. Johtamisjärjestelmän uusimisen yhteydessä kiinteistöjen ja yleisten alueiden omaisuudenhallinnan menettelytapojen tarkastelu tuo mahdollisuuksia parantaa toimintaa edelleen.

Vuoden 2017 tavoitteena on myös yleisten alueiden omaisuustietorekisterien toimivuuden parantaminen. Omaisuustietojärjestelmien parantamista ohjaa kokonaisuudesta laadittava konseptisuunnitelma. Rekisterien tietosisällön laatua ja toimivuutta kehitetään käyttäjälähtöisesti sekä kaupungin toimijoiden että asukkaiden käyttöön. Omaisuusrekisterien tiedon hyödyntämismahdollisuuksia lisätään määrittelemällä Master data ja järjestelmien sisältöjen suhde, järjestämällä uudelleen tietorakennetta, kehittämällä rekisterien rajapintoja ja tarjoamalla rekisteritietoja ajantasaisesti käyttöön avoimena datana ja katseltavaksi kaupunkiyhteisiin karttapalveluihin. Omaisuustietojen kertyessä ja tiedon laadun parantuessa on mahdollista arvioida yleisten alueiden korjausvelkaa, ennustaa rahoitustarpeita ja tehdä tietoisia, harkittuja laadun ja palvelutason valintoja.

Tiedonhallinta

Tiedonhallinnan, tiedon mobiilikäytön ja tiedon avoimen jakamisen parantaminen ovat keskeisiä tavoitteita katu- ja puisto-osaston toiminnan kehittämisessä. ProjectWise-projektinhallintajärjestelmän käyttöä syvennetään katu- ja puistohankkeiden hankerekisterinä ja järjestelmän hyödyntämistä dokumentinhallinnassa laajennetaan ja monipuolistetaan. Hankerekisteri toimii koko hankkeen elinkaaren ajan hankkeeseen liittyvän tiedon ja dokumenttien tallennuspaikkana. Rekisterin tietoja käytetään hankkeiden ohjelmoinnissa sekä hankkeet esitetään kaupungin karttapalveluissa. Projektinhallintajärjestelmää hyödynnetään kaupunkitasoisesti kaikissa YKT-hankkeissa sekä asuntotuotanto-ohjelman laadinnassa.

Massatalous

Massatalouden merkitys kaupungin toiminnassa on korostunut viime vuosien laajojen aluerakentamishankkeiden myötä. Esirakentamisen vuotuiset kustannukset ovat näillä alueilla yli 10 miljoona euroa.

Kaivumaiden kehittämisohjelmalla (kh 7.1.2015) pyritään vähentämään kaivumaiden määrää, kasvattamaan hyötykäyttöastetta sekä turvaamaan massojen käsittely- ja vastaanottoa paikkojen toiminta. Kaupungin massakoordinaattori rakennusvirastossa vastaa toiminnan koordinoinnista koko kaupungin alueella. Koordinoinnin tuomat säästöt ovat olleet huomattavia jo nyt ja mahdolliset säästöt ovat satoja miljoonia euroja tulevana vuosikymmeninä.

Rakennusviraston tehtäviin massatalouden osalta sisältyvät toiminnan hallinta ja koordinointi sekä massojen hyötykäytön lisääminen (välivarasto- ja käsittelyalueet, kustannustehokkaiden esirakentamismenetelmien hyödyntäminen, kehittäminen ja pilottihankkeet). Toimintaa ohjaa ja säätelee ympäristö-, vesi- ja jätelainsäädäntö (pilaantuneiden alueiden kunnostaminen, kaatopaikat, ruoppaukset ja täytöt, massojen hyötykäyttöön liittyvät luvat).

13.12.2016

Rakennusvirasto hallinnoi Helsingin kaupungin meriläjitäysalueita, joille on mahdollista läjittää ruoppausmassoja. Toiminnassa on tällä hetkellä Mustakuvun meriläjitäysalue. Lokkiluodon ja Koirasaarenluotojen meriläjitäysalueiden lupakäsittelyprosessi on meneillään. Läjitysalueet palvelevat kaupungin rakennushankkeita sekä yksityisiä rantojen ruoppaajia.

Kaivutöistä aiheutuvien haittojen hallinta

Rakennusvirasto koordinoi hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä, jonka tavoitteena on kaivuhaittojen väheneminen, katualueiden kaivutöiden nopeuttaminen, kokonaislaadun paraneminen ja kokonaistaloudellisempien ratkaisujen löytäminen.

Yhteisen kunnallisteknisen työmaan (YKT) operatiivisen toiminnan kehittäminen edellyttää toimijoiden välisen yhteistyön syventämistä käsittämään myös yhteistyöhön osallistuvien organisaatioiden johdon osallistumisen toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arviointiin YKT-yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2017 keskitytään YKT-prosessin mukaisen toiminnan riskien tunnistamiseen sekä riskienhallintamenetelmän luomiseen. Lisäksi vuonna 2017 tarkastellaan yhteisen hankeohjelmoinnin prosessia, päivitetään sitä tarvittaessa ja ohjeistetaan sähköistä tiedonsiirtoa. Myös lainsäädännön edellyttämät prosessin muutostarpeet huomioidaan.

Pyöräilyn edistäminen

Pyöräilyä edistetään kantakaupungin tavoiteverkon ja baanaverkon pyörätiehankkeiden suunnittelulla ja toteutuksella. Koska kantakaupungin merkittävillä kaduilla sijoittuvat pyörätieratkaisut ovat valitusalttiita, panostetaan suunnitteluvarannon lisäämiseen pyörätiehankkeissa. Lisäksi pyöräilyä edistetään kaikilla uusilla aluerakentamisprojektiialueilla rakentamalla uusia pyöräteitä ja kaistoja. Pyöräpysäköintiselvityksen mukaisia pyöräpysäköintitoimenpiteitä rakennetaan.

Pyöräilyn edistäminen tarkoittaa käytännössä myös ylläpitotason nostoa ja olemassa olevien pyöräilyväylien käytettävyyden parantamista erityisesti talviolosuhteissa. Tämä edellyttää ylläpidossa talvihoitojärjestelyjen kehittämistä ja resurssien lisäämistä pyörätieverkoston kunnossapitoon.

Raitioliikenteen linjastouudistuksen edistäminen

Raitioliikenteen linjastouudistuksen toteutusta edistetään HSL:n hallituksen hyväksymän Raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti panostamalla raitiotiehankkeiden katusuunnitteluun ja rakentamiseen yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja HKL-liikelaitoksen kanssa.

Tulot

Vuosien 2017–2019 tuloihin sisältyy oletus kokonaisvastuuhoitoalueen laajenemisesta vuonna 2016.

Esitys vuoden 2017 tuloista on annetun talousarvioraamin mukainen. Jo vuoden 2016 tuloennuste on 1,6 miljoonaa euroa alle kyseisen vuoden talousarvion. Näin ollen vuoden 2017 tuloraami on vastaavalla summalla ylimitoitettu.

13.12.2016

Tulonlähde	v. 2015 1 000 €	v. 2016 1 000 €	v. 2017 1 000 €
Talvihoito ja puhtaanapito*	5 904	8 086	8 498 600
Maa- ja metsätalous	541	700	
Vahingonkorvaukset	73	210	210
Vuokratulot	222	222	222
Autopaikat (taloyhtiöille)	91	77	100
UV-liittymälaskutus	554	587	587
Muut tulot ja oikaisukirjaukset	646	42	18
Valmistus omaan käyttöön	3 565	3 600	3 600
Yhteensä	11 596	13 524	13 835

* Sisältää myös valtion ja EU:n avustukset vuonna 2015 ja 2016. Vuonna 2017 katu- ja puisto-osasto ei saa valtion tukia tai avustuksia.

Käyttömenot

Tehtävä	v. 2015 1 000 €	v. 2016 1 000 €	v. 2017 1 000 €
Ohjelmointi, tuki ja kehittäminen	2 429	2 492	2 419
Investointien tilaajatehtävät	2 250	2 441	2 433
Ulkovalaistus	8 958	9 894	8 620
Katu- ja viheralueiden ylläpito	73 473	73 721	74 760
Yhteensä	87 110	88 548	88 232

Katu- ja viheralueiden ylläpito

Kaupunkiympäristö pidetään toimivana ja turvallisena. Katu- ja viheralueiden ylläpidon palvelu- ja laatutasot säilytetään nykytasolla, jopa parannetaan. Yleisten alueiden ylläpitoon pois lukien palkkamenot on käytettävissä 73,1 milj. €. Määrärahataso nousee 1,1 milj. eurolla vuoteen 2016 verrattuna. Lisääntyvä osuus käytetään pääasiassa kantakaupungin alueella kokonaisvastuullisen hoidon järjestämiseen ja pyöräilyn sekä jalankulun talviolosuhteiden parantamiseen ylläpidon keinoin. Uudelle kasvavalle pinta-alalle ja muille uusille vastuille lisärahoitusta ei ole osoitettu.

Yleisten alueiden ylläpidon palveluiden ja laatutason säilyttäminen, kasvavasta uudesta pinta-alasta huolehtiminen, palvelutasomuutoksista sekä laatutason nostot edellyttävät tuottavuuden ja kustannustehokkuuden tuntuva parantumista. Ylläpitoon käytettävissä oleva määrärahataso on riittävä, mikäli yleinen kustannustaso säilyy nykytasolla, eikä talvesta tule runsaslumista.

Ylläpidon tilaamistyössä keskitytään kokonaisvastuullisen hoidon laajentamiseen kantakaupungin alueella, kilpailuttamisvuorossa olevien urakka-alueiden kilpailuttamiseen ja urakoiden sopimusasiakirjojen kehittämiseen. Hankintojen kustannusten hallintaa ja laadunhallintajärjestelmän kehittämistyötä jatketaan.

13.12.2016

Ylläpidon pitkän aikavälin suunnitelman ensimmäiseen osaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen käynnistetään yhteistyössä kaupungin sisäisen tuottajan Staran kanssa. Keskeisiä tavoitteita ovat kustannustehokkuuden parantaminen, sopimusmallien ja sisällön sekä ylläpidon tilaamistoimintaan liittyvien prosessien kehittäminen, asiakkaiden ja alueiden tarpeiden huomiointi ylläpidon toteuttamisessa sekä omaisuuden hallintaan panostaminen. Toiminnassa keskitytään kustannusten hallintaan. Kustannustietojen vertailtavuutta kehitetään edelleen ja havaittujen erojen syyt selvitetään.

Kantakaupungin alueella 2015 ja 2016 käynnistettyjen kokonaisvastuuhoitoalueiden talvihoidosta ja puhtaanapidosta syntyviä kustannuksia seurataan. Muodostuneiden kulujen ja kiinteistöiltä perittyjen maksujen vastaavuus selvitetään. Vastuiden siirrosta perittävien maksujen on katettava toiminnasta syntyvät kustannukset. Tarpeen vaatiessa taksojen laskentaperusteita tarkennetaan.

Ylläpidon määrärahat

Ylläpito	2015 milj. €	2016 milj. €	2017 milj. €	muutos % 2016 - 2017
Katu- ja viheralueiden ylläpito yht.	71,81	72	73,1	1,5 %
Katualueet	47,99	48,45	49,28	1,7 %
Viheralueet	18,74	18,20	18,47	1,5 %
Tukipalvelut	5,08	5,35	5,35	0,0 %
Ylläpidon menot	Tilinpäätös 2015	Tulos budjetti 2016	Toiminta suunnitelma 2017	muutos %
Talvihoito	23,71	24,20	24,76	2,3 %
Puhtaanapito	13,65	13,99	14,26	1,9 %
Rakenteet	7,67	7,21	7,28	1,0 %
Varusteet, kalusteet	7,21	6,80	6,84	0,6 %
Laitteet, järjestelmät	0,88	0,85	0,88	3,4 %
Kasvillisuus	11,04	10,98	11,11	1,2 %
Erityiskohteet	2,57	2,62	2,62	0,0 %
Tukipalvelut	5,08	5,35	5,35	0,0 %

Ylläpidon tilaamissuunnitelma

Katu- ja viheralueiden ylläpitopalvelut hankitaan kilpailutettuina urakoina, kilpailutettuina alueurakoina, puitesopimuksiin perustuvien tilauksien sekä kaupungin oman tuottajan, Staran kanssa solmittavilla ylläpito- ja urakkasopimuksilla. Ylläpitopalveluiden hankinnassa toteutetaan ylläpidon pitkän aikavälin suunnitelmaan (osa 1) kirjattuja tavoitteita ja periaatteita.

13.12.2016

Katujen-, puistojen- ja niittymäisten alueiden ylläpito hankitaan kaupungin sisäiseltä tuottajalta Staralta yksivuotisella palvelusopimuksella kaupunkitekniikan ylläpidosta. Staran kaupunkitekniikan kanssa 1.6.2016 käynnistetty Mellunkylän urakka jatkuu.

Staran ympäristönhoidon yksikön kanssa solmitun kolmivuotisen (2015–2017) ympäristönhoidon ylläpitosopimuksen viimeinen vuosi käynnistyy kaupunkiluonnon ja peltöjen ylläpidosta sekä muista sektoriin liittyvistä palveluista.

Kilpailuttamalla hankituista alueurakoista jatkuvat:

- Herttoniemi–Kulosaari–Laajasalo (1.6.2013 - 31.5.2018)
- Lauttasaari–Munkkiniemi (1.6.2013–31.5.2018)

Urakoista uudelleen kilpailutetaan ja käynnistetään:

- Suutarila–Puistola–Heikinlaakso (1.6.2013–31.5.2017)
- Kaarela–Kannelmäki–Malminkartano (1.6.2013–31.5.2017)

Uudelleenkilpailutettavien urakka-alueiden sisältöä laajennetaan katualueiden kunnossapitotöillä. Kaarela–Kannelmäki alueeseen liitetään Konalan alueen katu- ja viheralueiden kaikki ylläpitotyöt. Vaikka kilpailutettavien urakoiden sisältöä laajennetaan, säilyy Staran vuosittainen tilausvolyyymi vähintään nykytasolla. Staran tehtävät ja ylläpidettävät alueet laajenevat kantakaupungin kokonaisvastuuhoitoalueilla sekä rakenteilla oleviin kaupunginosaan valmistuvasta uudesta pinta-alasta.

Seuraavana vuonna vuorossa olevien alueurakoiden kilpailuttamiseen valmistaudutaan. Pakilan alueella käynnissä oleva ylläpidon allianssiurakka jatkuu.

Töhröjen poisto ja vartiointi sekä niihin liittyvät asiantuntijapalvelut hankitaan HKR Rakennuttajalta, joka kilpailuttaa kyseiset työt.

Siltoihin ja muihin taitorakenteisiin liittyviä kunnossapitotöitä tilataan sekä kilpailutettuina urakoina että suoraan Staralta.

Uutta kokonaisvastuuhoitoaluetta ei käynnistetä. Katajanokan alueen kiinteistöille kuuluvien osittaisten vastuiden siirtämiseen ei budjettiraamissa ole esitetty rahoitusta. Vastuiden siirto kaupungille siirtyy myöhempään ajankohtaan.

Ulkovalaistuksen ylläpito hankitaan kilpailutetuilla puitesopimuksilla.

Talvihoito

Talvihoidon järjestämiseen on varattu 24,76 milj. euroa. Katualueiden osuus on 23,33 milj. euroa ja viheralueiden 1,43 milj. euroa. Pää- ja joukkoliikennekatujen talvihoito priorisoidaan kestävän liikkumisen ohjelman mukaisesti. Jalankulun, pyöräilyn ja asuntokatujen väylien käytettävyydestä talviaikaan huolehditaan.

Talvihoitoon liittyvän sitova tavoite edellyttää käynnistämään toimenpiteitä, joilla edistetään jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta. Pyöräilyn houkuttelevuutta liikkumismuotona edistetään lisäämällä tehostetussa talvihoidossa olevaa pyöräilyreitiverkostoa kahdella uudella reittipohjaiseen talvihoitoon perustuvalla reitillä viime vuonna käynnistettyjen (Baana–Musiikkitalo–Töölönlahti ja pääradan varsi Helsingin katu–Oulunkylä välillä) lisäksi. Uudet tehostetusti talvihoidettavat reitit sijaitsevat Länsi- ja Pohjois-

13.12.2016

Helsingin alueilla. Uusien reittien kustannusvaikutus on arviolta 0,1 milj. euroa. Katualueella olevien jalankulkuun ja pyöräilyyn tarkoitettujen väylien tarkentuneita talvihoitoluokituksia otetaan käyttöön ensimmäiseksi uudelleenkilpailutettavilla urakka-alueilla ja Staran sopimuksissa osittain jo tulevana talvena. Kohteita lisätään syksystä 2017 lähtien. Yhteistyötä ja vuoropuhelua Helsingin pyöräilijöiden kanssa talvipyöräilyyn liittyen jatketaan.

Jalankulun ja joukkoliikenteen käytön edistämiseksi valvonnan keinoin varmistetaan, että pysäkkialueiden talvihoidon laatutaso on sopimuksenmukaista. Käynnistettävään pilottiin valitaan pysäkkialueita, joilta tapahtuu paljon kyytiin nousuja ja joilla on esiintynyt talviaikaan ongelmia. Valittuja pysäkkejä valvotaan tehostetusti. Hanke toteutetaan yhteistyössä Helsingin Seudun liikennelaitoksen kanssa. Rakennusvirasto huolehtii valvontajärjestelyistä ja liikennelaitos toteuttaa käyttäjäkyselyt. Kyselyillä kerätään tietoa pysäkkialueiden talviaikaisesta toimivuudesta ja käytettävyydestä.

Katujen talvihoidossa noudatetaan talveen varautumissuunnitelmaan kirjattuja periaatteita. Lunta kuljetetaan lumenvastaanottoaikoille vähintään 20 m³ kuormilla. Kuormakokoja ja lumikuormien täyttöastetta valvotaan. Lumenvastaanoton laskutus muutetaan kuutioperusteiseksi kaikissa sopimuksissa viimeistään syksystä 2017 alkaen. Staran lumenkuljetusta seurataan lumimäärän (m³) perusteella jo tulevan talven aikana. Lunta lähisijoitetaan asuinalueille vain, mikäli talvesta tulee erittäin runsasluminen.

Helsingissä on käyttöön otettavissa 140 katu koskevaa talviaikaista liikennejärjestelyä. Ne ovat pääasiassa erilaisia siirtokehotuksia ja pysäköintikieltoja, joita on valmisteltu eri puolille Helsinkiä. Talviaikaisten liikennejärjestelyjen tärkeimpänä tavoitteena on tehostaa jalkakäytävien aurausta ja liukkaudentorjuntaa, varmistaa joukkoliikenteen sujuminen ja nopeuttaa lumenpoistoa. Niihin liittyvät järjestelyt on tavoitteena toteuttaa talviaikana yhä useammin kiinteillä siirtokehotusmerkeillä betonijalustaisten liikennemerkkitolppien sijaan, jotta vältytään suuritoiselta siirtotyöltä.

Uusia liikennejärjestelyjä on valmisteltu syksyllä 2016 käynnistyneelle uudelle kokonaisvastuuhoitoalueelle. Muilla alueilla jatkuvat edellisvuosien järjestelyt. Ruskeasuon alueella käynnistetään kaksi vuotta kestävä kokeilu. Jalkakäytävien viereen asennetaan pysäköintikieltomerkit ja pysäköintimahdollisuus siirretään jalkakäytävän vastakkaiselle puolelle. Järjestely käynnistyy 1.12.2016 ja päättyy 31.11.2018.

Hernesaaren merivastaanottoaikkaa korvaavia ja kantakaupungin lumenajoa palvelevia maapaikkoja perustetaan viisi. Niiden kapasiteetit eivät vastaa menetettyä merivastaanottoaikkaa. Väliaikainen mereenkaatomahdollisuus on käytettävissä vasta seuraavalla talvikaudella. Lumen vastaanoton toimivuudesta muodostuu varteenotettava riski kantakaupungin alueella, mikäli talvesta tulee runsasluminen. Keskusta-alueen lumenvastaanoton turvaamiseksi ryhdytään hallinto-kuntien yhteistyönä etsimään kantakaupungin alueelta soveltuvia kenttäalueita lumen piensulattamojen rakennuspaikoiksi ja pilotin käynnistämiseksi. Lumen mereenkaato mahdollisuuksien säilyttämistä pidetään toimivana ja ympäristöystävällisenä vaihtoehtona. Keskustelua merivastaanoton turvaamisesta jatketaan.

Viheralueilla talvihoidettaviin reitteihin toteutetaan muutoksia liikuntaviraston kanssa yhteistyössä päivitetyn talvihoitoluokituksen pohjalta. Puistokenttien

13.12.2016

jäädytystilanteen tiedot viedään internetpohjaiseen M-Skate palveluun ja tiedoksi käyttäjille.

Puhtaanapito

Puhtaanapitopalveluiden järjestämiseen varataan 14,26 milj. euroa. Helsinki pidetään siistinä, viihtyisenä ja käyttäjilleen turvallisena. Terveellisen hengitysilman laadusta huolehditaan. Katualueiden puhtaanapidon määrärahatarve lisääntyy syksyllä 2016 käynnistyneen kokonaisvastuuhoitoalueen myötä. Katualueiden puhtaanapitoon varataan 11,27 milj. euroa ja puistojen puhtaanapitoon 2,72 milj. euroa.

Katualueilla pääpaino on ajoratojen, aukioiden ja torialueiden siisteinä ja pölyttöminä pitämisessä. Resursseja keskitetään kantakaupunkiin ja aluekeskuksiin. Keskeisimpänä tavoitteena katualueilla on katupölyn pienhiukkasmäärien pitäminen ilmanlaatuasetuksen mukaisten raja-arvojen sisällä.

Viheralueiden puhtaanapitoon liittyvät järjestelyt keskitetään kesäkauteen. Viikonloppusiivouksia jatketaan nykyisessä laajuudessa. Kesäaikana roska-astikapasiteettiä lisätään tuomalla viikonlopuiksi käytetyimmille alueille ja tapahtumapaikoille kausiroska-astioita. Keskustan puistoissa toteutettu leasing älyroska-astia kokeilu onnistui. Astioiden käyttöönoton laajentamisesta on tehty lautakunnan päätös. Astioiden käytöstä (80 kpl) on solmittu viisi vuotinen sopimus. Niitä on sijoitettu keskusta-alueelle ja erikseen sovittuihin roskaantumista kärsiviin kohteisiin keskusta-alueen ulkopuolelle. Uusia astioita asennetaan tarpeen mukaan. Älyroska-astiat kilpailutetaan heti, kun markkinoille tulee vaihtoehtoisia toimittajia.

Yhteistyötä tapahtumanjärjestäjien kanssa jatketaan. Tavoitteena on järjestää vähemmän roskaa tuottavia ja roskaantumista lisääviä tilaisuuksia. Tapahtumiin liittyvät jälkisiivouksekustannukset ohjataan tapahtumista vastaaville tahoille.

Itsenäisyyden juhluvuoteen liittyvät lisäpuhtaanapitotarpeet huomioidaan ja tilanteisiin varaudutaan. Yleisten alueiden siisteyden ja viihtyisyyden turvaamiseksi käynnistetään yritysyhteistyö ottamalla koekäyttöön sponsorirahoitteiset koirankakkapussit telineineen. Niitä sijoitetaan kolmelle kokeilualueelle. Lopullinen päätös koko kaupungin kattavasta käytöstä tehdään vuoden mittaisen kokeilujakson jälkeen.

Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden, laitteiden ja järjestelmien ylläpito

Yleisten alueiden rakenteiden, varusteiden ja kalusteiden sekä laitteiden ja järjestelmien ylläpitoon varataan 18,8 milj. euroa. Siitä käytetään:

- rakenteiden ylläpitoon 7,28 milj. euroa
- kalusteiden ja varusteiden ylläpitoon 6,84 milj. euroa
- laitteiden ja järjestelmien ylläpitoon 0,88 milj. euroa
- ulkovalaistuksen ylläpitoon 3,8 milj. euroa

Infraomaisuuteen liittyvistä säännöllisistä hoitotoimenpiteistä huolehditaan. Välittömiä toimenpiteitä vaativat rakenteet ja varusteet korjataan.

Leikkipaikkapalveluiden järjestämisestä kokonaispalveluhankintana käynnistetään pilotti. Läntisen Helsingin alueelta valitaan 5-6 heikkokuntoista, välineistöltään ja rakenteiltaan vanhentunutta leikkipaikkaa, joiden kunnostus ja ylläpito seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi kilpailutetaan ja tilataan samalta toimittajalta. Kaupunki ei tule omistamaan välineitä, mutta niiden laadulle,

13.12.2016

kunnolle ja turvallisuudelle asetetaan sopimuskaudelle laatuvaatimukset. Mallia testataan palvelun hyvän laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi leikkipaikan koko elinkaaren ajaksi.

Lapsille ja nuorille tarkoitettujen toiminnallisten alueiden turvallisuutta parannetaan laatimalla skeittipaikkoihin ja -puistoihin kohdekohtaiset hoito- ja huolto-ohjeet. Työhön hankitaan asiantuntemusta alan järjestöistä ja kaupunkitasoisesta skeittityöryhmästä. Yhteistyökumppaneita ja -mahdollisuuksia etsitään aktiivisesti tahoilta, joilla on kokemusta ja osaamista yleisten palveluiden järjestämisestä.

Siltojen ja muiden taitorakenteiden ylläpidossa on tavoitteena omaisuuden arvon ja nykyisen kuntotilan säilyttäminen. Tähän päästään rappeutumista hidastavien korjaustoimien avulla. Siltarekisteri muuttuu vuoden 2017 alussa taitorakennerekisteriksi. Rekisteriin viedään asteittain myös muiden taitorakenteiden omaisuus- ja kuntotietoja niiden hallinnan parantamiseksi.

Ulkovalaistus

Määrärahaa ulkovalaistukseen on käytettävissä 7,8 milj. euroa. Määrärahassa sähköenergian osuus on 4,0 milj. euroa ja ylläpidon osuus 3,8 milj. euroa.

Katu- ja viheralueiden ulkovalaistustehtäviin sisältyvät valaistuksen laatu- ja palvelutason määrittäminen, valaistuksen tarveselvitysten ja tuotelinjausten laadinta sekä valaistuksen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Tehtäviin kuuluvat lisäksi valaistusasioiden koordinointi kaupungin muiden hallintokuntien kesken sekä alan kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö.

Ulkovalaistuksen tavoitteena on asukkaiden turvallisuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen lisääminen sekä kaupungin vetovoimaisuuden parantaminen. Eryistä huomiota kiinnitetään jalankululle ja pyöräilylle turvatomiksi koettujen ja liikenteellisesti vaarallisten alueiden valaistuksen parantamiseen.

Sähkön kokonaiskulutus vähenee energiatehokkuustoimenpiteiden vaikutuksesta, vaikka valaistava kaupunkiala samanaikaisesti kasvaa tuntuvasti. Energiamenoissa ei ole huomioitu mahdollisia sähkön hintaan tai energiaveroihin kohdistuvia muutoksia.

Ylläpitomenot sisältävät mm. lamppujen vaihdosta ja muusta valaisinten huollosta aiheutuvat kustannukset. Lamppujen kestoikä ulkovalaisimissa on lamppulajista riippuen kolmesta kuuteen vuotta, joten vuosittain suoritetaan vuosihuolto ja lampunvaihto noin 22 000 valaisimeen. Toinen merkittävä ylläpidon menoerä on laitteiden vikaantumisista aiheutuvat korjaustarpeet.

Valaistuksen kehittämistä jatketaan valmistuneen valaistuksen tarveselvityksen periaatteiden mukaisesti. Eryinen painopiste on keskeisten kaupunkitilojen, kuten Senaatintorin, Hakaniementorin ja Rautatientorin ympäristöjen valaistuksien sekä pyöräilyn Baana-verkon valaistuksen kehittämisellä. Lisäksi puistojen erityiskohteiden, kuten leikkipaikkojen ja koira-aitausten valaistusta kehitetään laadittujen tavoitteiden ja toimenpideohjelman mukaisesti.

Vuoden 2017 aikana käynnistetään tarveselvityksessä määritelty jatkoselvitys ranta-alueiden valaistusperiaatteiden laatimiseksi. Lisäksi käynnistetään liikekeskustan valaistuksen yleissuunnitelman laatiminen. Keskustan jouluvalaistusta kehitetään valmistuneen jouluvalaistusselvityksen mukaisesti.

13.12.2016

Kaupunki panostaa erityisesti ydinkeskustan jouluvalaistukseen. Tärkeimpiä kohteita ovat Aleksanterinkadun, Esplanadin sekä Mannerheimintien jouluvalot. Jouluvalaistusta laajennetaan resurssien mahdollistamissa puitteissa.

LED-valaistuksen käyttöä lisätään kaupunginhallituksen 7.4.2015 päätöksen mukaisesti. LED-valaistuksen kehitystä seurataan lisäksi tiiviisti mm. osallistumalla tutkimushankkeisiin sekä tekemällä asennuskokeiluja ja käyttäjätutkimuksia. Ohjausjärjestelmiä kehitetään siten, että valaistuksen säätäminen olosuhteiden mukaan paranee. Kaupunki osallistuu mm. INKA SenCity -tutkimushankkeeseen. Tietojärjestelmiä kehitetään siten, että työnteko sähköisillä järjestelmillä edelleen kehittyy nopeammaksi ja mobiilimmaksi.

Kasvillisuuden ylläpito

Kasvillisuuden hoitoon ja kunnossapitoon varataan 11,11 milj. euroa. Siitä käytetään:

- 3,42 milj. euroa katualueiden kasvillisuuden ylläpitoon
- 5,50 milj. euroa puistojen kasvillisuuden ylläpitoon
- 2,19 milj. euroa kaupunkiluontoon liittyvän kasvillisuuden ja maisemapeltojen ylläpitoon

Kasvillisuuden hoidon laatutasot säilytetään ennallaan. Toiminnassa keskitytään puuvartisen viheromaisuuden arvon säilyttämiseen, puuston turvallisuudesta huolehtimiseen sekä kasvillisuuden elinvoimaisuuden säilyttämiseen.

Suunnitelmallinen kasvillisuuden kunnostaminen tai uudistaminen eivät ole mahdollista. Akuuttia varaa liikkumiselle ja liikenteelle aiheuttavat puut poistetaan ennakoivasti. Puurivien ja kujanteiden uudistamisaikataulusta ja -järjestyksestä laaditaan ehdotus vuoden 2017 aikana.

Rikka- ja muiden haitallisten kasvien torjunnassa testataan vaihtoehtoisia torjuntamuotoja korvaamaan glyfosaatti -tehoaineeseen perustuvaa kemiallista torjuntaa. Kyseisen tehoaineen käyttöä rajoitetaan EU tasolla. Uudet rajoitukset astuvat voimaan keväällä 2018.

Itsenäisyyden juhluvuonna kausikasvi-istutukset toteutetaan näyttävinä. Myös muita koristeluja ja Helsingissä käytössä olleita perinteitä juhlapäiviin ja tapahtumiin liittyen toteutetaan.

Ensimmäiset hulevesikasvillisuuskohteet siirtyvät ylläpitovaiheeseen. Niiden hoitoon perehdytään ja kerätään kokemuksia tarkempien hoito-ohjeiden tekemistä varten.

Kaupunkiluonto ja maisemapellot

Kaupunkiluonnon ja maisemapeltojen ylläpito toteutetaan nykytasoisesti. Kolmivuotisen ylläpitosopimuksen viimeinen vuosi käynnistyy. Määrärahamäärää kaupunkiluonnon ja peltoalueiden ylläpito edellyttävät 3,12 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana valmistuu ylläpidon pitkän aika välin suunnitelman osa, missä linjataan kaupunkiluonnon, peltojen ja muiden sopimuskokonaisuuteen liittyvien osa-alueiden ylläpidon tilaamista ja luodaan suuntaviivat muutos- ja kehittämistarpeille.

Luonnonsuojelualueiden pinta-ala kasvaa vuosittain. Viikki- Vanhankaupunginlahden suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelman toteutus käynnistyy. Suunnitelman toteuttamiseen tarvitaan seuraavien 5–7 vuoden aikana 0,4 milj. euroa. Ylläpidossa vuosittainen määrärahan tarve lisääntyy n. 0,05 milj. eurolla.

13.12.2016

Helsingissä on 40 arvokkaaksi luokitettua luontokohdetta, joissa kaupunki on sitoutunut käynnistämään vieraskasvilajien torjunnan kasveista, joiden odotetaan muodostuvan todelliseksi uhkaksi arvokkaalle lajistolle. Torjuttavien vieraskasvien inventointi ja torjunta käynnistetään vaiheittain kaupunkitasoisen vieraslajityöryhmän linjausten mukaisesti. Mobile Note -sovellusta on testattu ja otettu käyttöön inventoinnissa ja torjuntasuoritusten tallentamisessa. Torjuntaa jatketaan myös lajeissa, jotka uhkaavat Helsingin tyypillistä lajistoa. Virustaudin heikentämän kanikannan rajoittamista jatketaan. Torjunnan mahdollisuudet onnistua ovat hyvät, koska kanta on virustautiepidemian jälkeen pieni. Vieraseläinpuolella voi ilmaantua nopeastikin tarve torjua uusia eläinkantoja, mutta toimenpiteet käynnistetään vasta sitä mukaa, kun käytännössä toimivat kannan rajoittamiskeinot ovat olemassa. Tilannetta seurataan.

Vapaaehtoistyö, asukasaktiivisuushankkeet ja osallistaminen

Asukkaiden osallistamista ja uusien puistokummien rekrytointia jatketaan. Halukkaille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua erityyppiseen puistokummitoimintaan. Vapaaehtoistyöperiaatetta on laajentunut toiminnaksi yritysten, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Toiminta huumeruiskuroska-astioiden tyhjentämisessä jatkuu ja uusia toimijoita etsitään astiaverkoston laajentamiseksi. Vapaaehtoisille tarjotaan erilaisia mahdollisuuksia osallistua mm. kaupungin siistinä pitämiseen.

2.1.3 Arkkitehtuuriosasto**Yleistä**

Arkkitehtuuriosasto on asiantuntijaorganisaatio, jonka ydintehtävänä on Helsingin kaupungin yleisten alueiden strateginen kehittäminen, kaupungin omien toimitilojen ja rakennusten suunnittelu sekä toimiminen erilaisissa yleisten alueiden, maankäytön suunnittelun ja vaativien teknisten tehtävien asiantuntijana yli hallintokuntarajojen.

Kaupunginarkkitehti toimii viraston asiantuntijana kaupunkikuvaan liittyvissä asioissa ja edustaa virastoa kaupunkikuvaneuvottelukunnassa yhdessä suunnittelutoimiston toimistopäällikön kanssa.

Arkkitehtuuriosaston toiminta-alueet ja palvelut**Yleisten töiden lautakunta**

Arkkitehtuuriosaston vastuulla on valmistella yleisten töiden lautakunnan kaavalausunnot. Esittelijänä lautakunnassa toimii kaupunginarkkitehti ja lausunnot valmistellaan suunnittelutoimistossa.

Lautakunta hyväksyy myös osastolla valmistellut aluesuunnitelmat, luonnonhoidon suunnittelun tavoitteet sekä tuote- ja palvelulinjaukset.

Strateginen yleisten alueiden kehittäminen

Aluesuunnitelmissa nostetaan esille peruskorjausta vaativat kohteet, joista laaditaan hankeohjelmat ja kustannuslaskelmat katu- ja puisto-osastolle ohjelmointia, toteutussuunnittelua ja rakentamista varten. Suunnitelmat tehdään vuorovaikutuksessa asukkaiden, yritysten ja eri järjestöjen kanssa. Asukastilaisuudet ovat tärkeä osa asukasysteistyötä. Yleisten alueiden strategisen kehittämisen yhtenä tavoitteena on kaupunkiomaisuuden arvon säilyttämisen. Aluesuunnitelmien laatiminen on osa Helsingin kaupungin valtuustostrategian mukaista toimivaa Helsinkiä, jonka mukaan kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina. Aluesuunnitelmien laadinnan osana

13.12.2016

syntyvät katujen ja puistojen peruskorjauksen ohjelmoinnissa ja suunnittelussa tarvittavat hankeohjelmat sisältäen hankekohtaiset kustannuslaskelmat.

Vuoden 2017 aikana työstetään seuraavia aluesuunnitelmia määrärahojen puitteissa:

Vuonna 2017 valmistuvat:

- Pitäjänmäki ja Konala
- Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma

Vuonna 2017 alkavat:

- Haaga
- Oulunkylä
- Pakila ja Tuomarinkylä
- Kontula, Mellunkylä ja Vartioharju

Kaupunkialueen luonnonhoidon toteutussuunnitelmat laaditaan yleisten töiden lautakunnan ja kaupunginhallituksen hyväksymän luonnonhoidon linjauksen tavoitteiden mukaisesti sen jälkeen kun aluesuunnitelmat on hyväksytty. Kaupunginhallituksen § 1195 5.11.2012 liitteen 3 mukaan Metso -kartoituksessa luokituksen 1 tai 2 saaneissa metsissä ei suoriteta merkittäviä hoitotoimenpiteitä ennen yleiskaavan valmistumista.

Tämän lisäksi vuonna 2017 valmistuu rakennusviraston vastuulla olevien kartanoympäristöjen kehittämissuunnitelma, joka pohjautuu lähes 20 vuotta sitten valmistuneeseen kartano-ohjelmaan.

Yleisten alueiden kaupunkikuvan ja viihtyisyyden valvonta

Kaupunginarkkitehti valvoo yleisten alueiden kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä, maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 mom. säädöksen mukaisesti. Valvonnan pääasiallisena työkaluna ovat aluesuunnitelmat ja katselmukset. Yleisten alueiden kaupunkikuvaa ohjaa erityisesti kaupunkitilaohje (design-manuaali).

Kaavayhteistyö

Arkkitehtuuriolosasto osallistuu maankäytönsuunnitteluun edustaen rakennusvirastoa kaavoituksen eri vaiheissa, myös laadittaessa selvityksiä ja yleissuunnitelmia. Virastojen välinen yhteistyö kaavaprojekteissa on kehittynyt oivalliselle tasolle. Kaavayhteistyön tuloksena syntyvät uudisrakentamisen ja kaupunkirakenteen kehittymisestä aiheutuvat katu- ja puistosuunnitelmien hankeohjelmat sisältäen hankekohtaiset kustannuslaskelmat.

Rakennusten suunnittelupalvelut ja selvitykset

Arkkitehtuuriolosasto tuottaa arkkitehti-, rakenne- ja erikoissuunnittelupalveluita In-House -periaatteella Helsingin kaupungin tarpeisiin. Suunnittelupalvelut ovat olleet erittäin kysyttyjä ja asiakastyytyväisyys on ollut jatkuvasti korkealla tasolla. Kiinteistöviraston tilakeskus ja HKR-Rakennuttaja ovat suurimmat tilaajat.

Lisäksi osasto tuottaa rakennusten mittaus- ja mallinnuspalveluita.

Vuoden 2017 merkittävimpiä suunnitteluprojekteja ovat

- Vuosaaren tukikohta
- Lpk Ylikylä
- Aleksis Kiven peruskoulu
- Hernesaarenranta 1-3 purkusuunnittelu

13.12.2016

- Kaupunkiympäristötalon keittiösuunnittelu
- Jätkäsaaren korttelitalon keittiösuunnittelu
- Lasten päiväkotit Albatrossin keittiösuunnittelu
- Pirkkolan urheiluhallin laserkeilaus
- Puotilan ala-asteen inventointimalli
- Lpk Yliskylä, uudisrakennus
- Lpk Borgströminmäki, uudisrakennus
- Lpk Kaivopuisto, peruskorjaus
- Piianpolku/lpk ja nuorisotila, uudisrakennus
- Myllypuron yläaste, laajennus

Asiantuntijapalvelut

Arkkitehtuuriesaston kolmas merkittävä toiminta-alue on alaan liittyvät asiantuntijapalvelut, joiden rooli kasvaa:

- yleisten alueiden kaupunkikuva
- kaupunkipuut ja rakennetun ympäristön kasvillisuus
- luontoasiat
- valaistussuunnittelu
- palvelumuotoilu
- vuorovaikutus ja osallisuus
- yleisten alueiden taideasiat
- paikkatieto
- rakennustekniset asiantuntijapalvelut
- arkkitehti- ja sisustussuunnittelun asiantuntijapalvelut
- ammattikeittiösuunnittelu ja ruokahuollon asiantuntijatehtävät
- palvelutilatarkastelut
- tietomalliasiantuntijapalvelut

Näitä asiantuntijapalveluita tuotetaan kaupungin sisäiseen käyttöön ja kehitetään strategiaohjelman mukaisesti. Mikäli arkkitehtuuriesaston palveluvalikoimaan halutaan liittää hulevesisuunnitelmien laatiminen jatkossa, tähän tarvitaan lisämäärärahaa osto- ja konsulttipalveluiden hankkimiseen.

Viraston yhteisiin kehityshankkeisiin osallistuminen ja osaston kehittäminen

Arkkitehtuuriesasto on aktiivisesti mukana viraston kehittämishankkeissa (mm. toiminnanohjausjärjestelmä).

Viraston ympäristöohjelman toteuttaminen 2017–2018

Arkkitehtuuriesasto on mukana toteuttamassa rakennusviraston ympäristöohjelmaa. Osa ympäristöohjelman kohdista on yhdistetty arkkitehtuuriesaston omaan kehitysohjelmaan.

Alla on esitetty ne rakennusviraston ympäristöohjelman kohdat, jotka ovat arkkitehtuuriesaston vastuulla ja käynnissä (toteutus vuosina 2016–2018).

Ilmastonmuutokseen varautuminen

Varaudutaan ilmastonmuutoksen muuttuviin olosuhteisiin ja ääri-ilmiöihin

- Laajennetaan kasvien ja puiden lajivalikoimaa sopimaan paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin. Seurataan kokeiltujen lajien menestymistä. (yhteistyössä katu- ja puisto-osaston kanssa) Osana rakennusviraston kehittämistyötä ja varautumista ilmastonmuutokseen, arkkitehtuuriesastolla on erillishanke v. 2017 liittyen kasvikokeilujen menestymiseen liittyvän seurantajärjestelmän luontiin. Seurattavia kohteita ovat Mustilan taimihanke, katupuuarbooretumit (Vartioharjuntie ja

13.12.2016

Reiherintie), Niskalan ja Meilahden arboretumit. Tähän hankkeeseen tarvitaan lisäresursseja sekä järjestelmän luontiin että päivitysten tekoon.

- Hyödynnetään tutkimustuloksia, tehdään tutkimusyhteistyötä ja seurataan kansainvälisiä käyttökokemuksia hulevesien hallinnan, monimuotoisuuden ja rakennustekniikan näkökulmista.

Torjutaan vieraslajien leviämistä

- Toteutetaan vieraslajilinjauksen toimenpideohjelma yleisten alueiden osalta ja osallistutaan valtakunnallisiin vieraslajien torjuntakampanjoihin. (yhteistyössä katu- ja puisto-osaston kanssa)

Ekologisesti kestävä rakentaminen

Ekologisesti kestävä rakentaminen on vielä kehitysvaiheessa niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Energiakulutukseen liittyviä lakeja ja määräyksiä ollaan muuttamassa. Uudessa Energiatehokkuusdirektiivissä EPBD (Energy Performance of Buildings Directive) edellytetään, että kaikkien julkisten rakennusten on oltava 31.12.2018 jälkeen lähes nollaenergiarakennuksia. Vuoden 2020 päättyessä määräys kattaa kaikki uudet rakennukset, ei vain julkisia rakennuksia. Lakimuutoksesta johtuen kehittämissuunnitelmassa on ollut tauko, jotta tiukentuvien määräysten vaikutukset käytäntöön saadaan tietoon ja alan yleiset suunnitteluohjeet valmistuvat. Tämän jälkeen voidaan suunnitella jatkotoimenpiteet.

Ilmansuojelu ja katupöly

Parannetaan ilmanlaatuun positiivisesti vaikuttavia tekijöitä

- Pidetään puukujanteet hyväkuntoisina korvaamalla vaurioituneet puut (100 kpl/vuosi) ja tutkimalla katupuiden huonokuntoisuuteen vaikuttavia tekijöitä, kuten katujen suolausta. (yhteistyössä katu- ja puisto-osaston kanssa)

Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus

Parannetaan energiatehokkuustietoisuutta Helsingin kaupungin työntekijöiden ja kiinteistöjen käyttäjien keskuudessa.

Hulevedet, pienvedet ja Itämeri

Parannetaan pienvesien tilaa

- Otetaan valuma-alue tiedot (valuma-alue rajat ja vesimäärät) osaksi alue- ja, hankesuunnitelmien lähtötietoja. Suunnitelmissa otetaan huomioon valuma-alueen dynamiikka ja osavaluma-alueet.
- Ohjeistetaan alueellisten hulevesisuunnitelmien laadinta.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Parannetaan luonnon monimuotoisuutta

- Edistetään luonnonmukaisten viheralueiden monimuotoisuutta alue- ja luonnonhoidonsuunnittelussa. Ohjeita laajennetaan kattamaan pienvedet ja vesialueet sekä luonnonsuojelualueet (yhteistyössä katu- ja puisto-osaston kanssa).
- Arvioidaan v. 2016 valmistuneen ekosysteemipalvelutarkastelun tulokset ja kehitetään ekosysteemipalveluiden näkökulmaa niin, että aluesuunnitelmia täydennetään suunnitelma-aluekohtaisilla ekosysteemipalveluista esille tuovalla osalla, jonka toimenpiteiden

13.12.2016

päämääränä on edesauttaa ekosysteemipalveluiden säilymistä sekä edelleen kehittymistä ja täydentymistä.

- Vuoden 2017 alussa valmistuu ohje EU:n direktiivillä suojelemien, Helsingissä esiintyvien eläinten huomioon ottaminen yleisten alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa.

Osaston kehittäminen vuosina 2017–2018

Vuonna 2017 osallistutaan Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistuksen valmisteluun ja uuden organisaation toiminnan käynnistämiseen.

Arkkitehtuuriosastolla siirrytään virtuaalioasemien käyttöön. Tehokkaiden ja laskentatehoa vaativien tietokoneiden sijaan työskentelyyn käytetään viraston servereille luotuja virtuaalioasemia. Työntekijät tarvitsevat vain kevyet kannettavat tietokoneet suunnittelutyöhön.

Arkkitehtuuriosastolla kehitetään suunnittelutyön prosesseja ja tiedonhallintaa niin, että tieto on joustavasti eri osapuolten ja sidosryhmien hyödynnettävissä sekä projektin aikana että sen jälkeen.

Organisaation kehittäminen

Helsingin kaupungin johtamisrakenteen ja kaupunkiorganisaation uudistus on arkkitehtuuriosaston organisaation kehittämisen v. 2017 painopistealue. Tämä nähdään mahdollisuutena sopia selkeitä käytäntöjä laaja-alaisissa yleissuunnitelmissa ja esisuunnitteluhankkeissa uuden toimialan sisällä, esimerkiksi merkittävien puukujanteiden uusimisen esisuunnitelmat ja tiedotusmateriaali, kasvillisuusinventoinnit ja investointihankkeisiin tarvittavat tekniset ja historialliset selvitykset. Rakennusviraston asiantuntijaryhmien toiminta myös jatkossa koetaan tarpeellisenä. Ryhmien toimintaa voitaisiin laajentaa toimialan sisällä uusilla jäsenillä ja osoittaa määrärahoja näihin yhteistyöfoorumeihin.

Linjaukset

Arkkitehtuuriosaston tavoitteena on laatia, laadittua tai päivittää vuodessa 3–5 tuote- ja palvelulinjausta viraston käyttöön. Laadittavista linjauksista sovitaan erikseen vuosittain toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Kasvien käytön ja luonnonhoidon linjaukset etenevät vuoden 2017 aikana resurssien puitteissa.

Kaupunkitilaohje

Vuosien 2017–2018 tärkeimpänä kehityskohteena on kaupunkitilaohje, jota testaan ensin. Jo alkaneet kehittämishankkeet saadaan loppuun ja edelleen vietyä osaksi toimintaa vuosina 2017–2018. Kaupunkitilaohje on iso panostus, joka vaatii onnistuakseen edelleen riittävästi resursseja. Vuoden 2017 korostuu erityisesti ohjeesta viestimien sekä ohjeen luonnosversiosta (nk. versio beta) saatava käyttäjäpalaute ja sen mukaisten korjausten teko.

Tavoitteet ja mittarit

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Ei ole sitovia toiminnallisia tavoitteita.

13.12.2016

Muut toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisena tavoitteena on projekteille tehtyjen tuntien määrä vuodessa. Vuoden 2017 tavoitteena on 35.000 tuntia. Lähde: osaston projektiseurantajärjestelmä

Investoinnit

Arkkitehtuuriosastolla olisi tarvetta mittalaitteiden ja ohjelmistojen hankintaan 32.000 eurolla, mutta määrärahaa ei myönnetty talousarvion 2017 yhteydessä.

Henkilöstöresursointisuunnitelma perustelut v. 2017–2019

- tietopalvelusihteerin vakanssi muutetaan avustavaksi rakennesuunnittelijaksi tekniseen toimistoon
- rakennuspiirtäjän vakanssi muutetaan suunnitteluassistentin vakanssiksi yleissuunnittelutoimistoon
- mittaryhmään tarvitaan mallinnusasiantuntijaa yleissuunnittelutoimistoon
- rakennusmestarin vakanssi muutetaan arkkitehdin vakanssiksi arkkitehtuuritoimistoon
- eläkkeelle tai muuten pois lähtevien tilalle rekrytoidaan uudet henkilöt ja samassa yhteydessä tehtävät tarkastellaan joustaviksi uudelleen
- suunnitteluasiantuntijan vakanssille on saatu määräaikainen täyttölupa 1.10.2016–31.5.2017 asti, tälle vakanssille tarvitaan täyttölupa myös määräaikaisuuden jälkeen

Eläkkeelle siirtyvien henkilöiden vakanssien tehtäväkuvat päivitetään vastaamaan henkilöstösuunnitelmaa ja rekrytoidaan uudet henkilöt.

Vakinaisen henkilöstön lisäksi osastolla työskentelee tarpeen, tarjonnan ja määrärahojen puitteissa määräaikaisia työntekijöitä, jotka esimerkiksi hoitavat sijaisuuksia. Oppilaitosyhteistyö on tärkeässä roolissa myös v. 2017. Osasto haluaa tarjota kesätyö- ja harjoittelupaikkoja nuorille, jotta heidän ammatillista kehittymistä voidaan tukea.

Toiminnan, palveluiden ja henkilöstön kehittämien

Asiantuntijoiden ammattitaidon ylläpitäminen edellyttää määrätietoista, systemaattista ja jatkuvaa kehittymistä ja kouluttamista niin organisaationa kuin yksilötasollakin. Suunnitelmallinen kehittäminen ja koulutus sekä monipuoliset suunnittelutehtävät palvelevat sekä Helsingin kaupungin että viraston strategiaa.

Mobilenoten kehittämistä jatketaan. Tähän tarvitaan ulkopuolista konsulttia työstämään asiaa. Ekosysteemipalveluiden tarkastelu kasvattaa jokaisen uuden aluesuunnitelman kustannuksia arviolta n. 10.000 €–30.000 €/suunnitelma riippuen tarkastelun laajuudesta. Osa ekosysteemitarkastelun asioista voitaisiin tehdä valmiiden ohjelmien avulla, konsulttien toimesta.

Myös massa-asioita on ehdotettu alustavasti tarkasteltaviksi aluesuunnitelman yhteydessä. Tällaisen osion mukaan tulo nostaa myös suunnitelman hintaa. Tarkastelu pitäisi pystyä tekemään mallinnus- tai simulaatio-ohjelman avulla.

Rakennusviraston osastojen välillä voitaisiin linjata uudelleen sekä henkilö- että määräraharesursoinnin osalta seuraavia tehtäväkokonaisuuksia:

- maankäytönsuunnittelun yhteishankkeet ja yleissuunnitelmat
- reitistötarkastelut, joiden avulla voidaan saada sekä säästöjä että kohdentaa määrärahoja tehokkaasti

13.12.2016

- mainoslaitekartan päivittäminen, jotta sen tuoma hyöty säilyisi
- puistohistorialliset selvitykset
- yleissuunnittelu esim. ruoppausselvitys
- tekniset selvitykset

2.1.4 Palveluosasto

Päätehtävät

Palveluosasto vastaa Helsingin kaupungin kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta, katu- ja puistoalueiden asiakaspalvelusta sekä alueiden käytön ohjauksesta ja valvonnasta.

Lisäksi palveluosasto huolehtii ajoneuvojen siirronvalvontaan liittyvistä viranomaistehtävistä ja katu- ja puistoalueiden käytöstä mahdollisesti aiheutuneiden vahingonkorvaushakemusten käsittelystä. Myös kiinteistöille kuuluvien kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonta kuuluu palveluosastolle.

Kehittäminen

Johtamisjärjestelmäuudistuksen toimeenpanoa edistetään ja uudistuksen valmisteluun osallistutaan aktiivisesti. Uusia kehittämisprojekteja ei aloiteta enää ennen johtamisjärjestelmäuudistusta.

Kehittämisen painopisteenä on työn sujuvuuden ja tuottavuuden parantaminen prosesseja, työvälineitä ja osaamista sekä työhyvinvointia kehittämällä sekä uutta teknologiaa hyödyntämällä.

Sähköisten palvelujen lisääminen on edelleen sitovana tavoitteena. Määrän kasvattamisen lisäksi sähköisestä asioinnista pitäisi saada asiakkaille myös se helpoin ja houkuttelevin vaihtoehto.

Työhyvinvointiin panostetaan yksiköittäin syksyllä 2016 saadun Kunta 10 - palautteen perusteella. Tietojärjestelmien käyttöosaamista lisätään. Työnohjausta hyödynnetään tarpeen mukaan.

Osaston prosessien kehittämisryhmien toimintaa vahvistetaan ja tuetaan. Prosessien auditointeja ja itsearviointeja jatketaan. Prosessien sujuvuutta parannetaan.

Palvelulupaukset

Palveluosaston toiminnalle asetetut palvelulupaukset lähtevät asiakastarpeista. Pysäköinnin ja alueidenkäytön valvonnalle, lupien ja oikaisuvaatimusten valmistelulle, palautteiden käsittelylle ja puhelinpalvelun tasolle on asetettu tavoitteet, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti.

Asiakaspalvelu

Rakennusviraston keskitetty asiakaspalvelu neuvoo, ottaa vastaan ja käsittelee yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa, pysäköinninvalvontaa ja muuta viraston toimialaan kuuluvaa palautetta, vastaanottaa alueidenkäytön lupahakemuksia ja myöntää pysäköintitunnuksia.

Neuvontaa annetaan ja palautetta vastaanotetaan puhelimitse ja sähköpostilla sekä Internetin välityksellä ja asiakaspalvelun tiskillä.

13.12.2016

Asiakaspalvelun painopisteet

- Asiakaspalvelun palvelutaso
- Sähköiset pysäköintitunnukset
- Teknisten virastojen keskitettyyn asiakaspalveluun valmistautuminen

Palvelulupauksena on puhelinpalvelun vähintään 60 prosentin palvelutaso, tavoitteena 80 prosenttia. Palautteiden käsittelyn tavoiteaika pidetään vähintään samana kuin vuonna 2016.

Tavoitteena on asiakaspalvelun palvelutason parantaminen kiinnittämällä erityistä huomiota palvelun laatuun. Tämä tarkoittaa osaamisen vahvistamista tietojärjestelmien käytössä ja yhteistyön ja tiedonkulun parantamista eri yksiköiden kanssa niin, että palautteet voidaan entistä useammin käsitellä loppuun asti asiakaspalvelussa.

Asukaspysäköintitunnuksien verkkokaupan ominaisuuksia lisätään siten että asiakkaat voivat tunnuksien jatkoajan ostamisen lisäksi myös tehdä tunnukseen muutoksia ja hakea uutta tunnusta. Yrityspysäköintitunnuksien verkkokauppaa aletaan kehittämään.

Asiakaspalvelu on mukana kehittämässä kaupunkiympäristön toimialueen yhteistä asiakaspalvelua. Koko asiakaspalvelun henkilökunnan asiantuntemusta ja osaamista hyödynnetään suunnitelmaa tehtäessä.

Pysäköinninvalvonta

Kunnallinen pysäköinninvalvonta edistää liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta ohjaamalla ja valvomalla, että pysäköimistä ja joutokäyntiä koskevia määräyksiä noudatetaan. Toimintaan kuuluu myös yksityisalueilla pyynnöstä tehtävä valvonta.

Pysäköinninvalvonta huolehtii myös liikennettä haittaavien ajoneuvojen siirtämisestä ja rengaslukkojen kiinnittämisestä virheellisesti pysäköityihin ajoneuvoihin sekä katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa haittaavien ajoneuvojen siirtotoiminnan viranomais tehtävistä, talteen otettujen ajoneuvojen siirtotoiminnasta, ajoneuvojen varastoinnista ja autohotellipalveluiden järjestämisestä sekä romuajoneuvojen hävittämisestä.

Edelleen pysäköinninvalvonta käsittelee ja perii pysäköintivirhemaksut ja ajoneuvojen siirtokorvaukset sekä antaa päätökset ja lausunnot muutoksenhakuasioissa.

Vuoden 2016 aikana pysäköinninvalvonta on myös valmistellut vahingonkorvauspäätöksiä.

Pysäköinninvalvonnan painopisteet

- Pysäköintipolitiikan toimeenpano (kamera-auto, pysäköintiautomaattien uudistaminen, uudet asukaspysäköintialueet, joustavan pysäköintitaksan käyttöönotto)
- Valvontasuunnitelman kehittäminen ja toteuttaminen
- Valvontaprosessin uudistaminen

Palvelulupauksena on oikaisuvaatimusten käsittely vähintään 30 päivässä, tavoitteena 21 päivää.

13.12.2016

Pysäköinninvalvonnan valvontaprosessi uudistetaan ja otetaan käyttöön vähintään yksi konenäköä hyödyntävä kameroin varustettu auto, joka valvoo rekisteritunnusten avulla pysäköintitunnuksia sekä matkapuhelimella ja uusituilla pysäköintiautomaateilla tehtyjä maksuja. Pysäköinnintarkastajilla käytössä olevat kämmentietokoneet ja tiedonkeruujärjestelmä päivitetään hankkimalla kehittyneempää ja tehokkaampaa tekniikkaa.

Vanhoja automaatteja poistetaan maksullisen pysäköinnin kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Sopimukseen perustuvassa mobiilimaksamisessa otetaan käyttöön uusi toimintamalli. palveluntarjoajia ei kilpailuteta jatkossa, vaan kaikki toimijat, jotka täyttävät palveluntarjoamiselle asetetut reunaehdot, voivat tarjota mobiilimaksamisen palveluja.

Pysäköintimaksun maksamista tekstiviestillä tarjotaan edelleen kaupungin palveluna.

Pysäköinnintarkastajien liikkuvuutta parannetaan ottamalla käyttöön Segway-tyyppisiä laitteita.

Palveluosasto osallistuu EU-rahoitteiseen 6Aika-ohjelmaan tukeutuvaan "Liikenteen reaaliaikaiset rajapinnat" -hankkeeseen tavoitteena kerätä ja julkaista avoimen datan periaatteella tietoja kaupungin pysäköintipaikoista ja pysäköintitilanteesta.

Alueidenkäyttö

Alueidenkäyttö ohjaa yleisten alueiden käyttöä myöntämällä maankäyttölupia ja vuokraamalla yleisiä alueita eri tarkoituksiin ja valvomalla lupien ja sopimusten noudattamista sekä kiinteistöille kuuluvien kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä.

Alueidenkäyttö myöntää lupia esimerkiksi rakenteiden sijoittamiseen, kaivutöiden suorittamiseen ja alueen käyttämiseen rakennustyötä varten sekä ulkoilmatapahtumien järjestämiseen. Se vuokraa yleistä aluetta esimerkiksi ravintoloiden terasseja ja erilaisia kioskeja varten.

Alueidenkäyttö huolehtii myös siirtolapuutarha-, kesämaja- ja viljelyspalsta-alueiden vuokrauksesta sekä antaa tonttikorkeusilmoituksia.

Alueidenkäytön painopisteet

- Uuden tapahtumahallintajärjestelmän käyttöönotto
- Sähköiset maankäyttöluvat
- Valmistelun ja valvonnan sujuvoittaminen
- Valvontasuunnitelman toteuttaminen

Palvelulupauksena on operaattoreiden sijoituslupien, katutyölupien ja lyhyiden maanvuokrauksien käsittelyaikojen pitäminen vähintään nykyisellään tai parantaminen.

Tavoitteena on lupien valmistelun ja laskutuksen oikeellisuus sekä ajantasaisuus ja kattava valvonta.

13.12.2016

Keskeinen kehittämishanke on uuden tapahtumahallintajärjestelmän (Allu) käyttöönotto. Uusi järjestelmä mahdollistaa muun ohella sähköisen asioinnin lisäämisen. Lisäksi alueidenkäyttö kehittää edelleen kenttäraportointipalvelua (MobileNote). Katutyömaiden paremman hallinnan osalta kehitetään ja pilotoidaan yhdessä toimijoiden kanssa työmaiden omavalvontaa. Nykyisillä valvontaresursseilla suhteessa työmaiden määrään ei riittävää valvontaa enää kyetä takaamaan. Tästä syystä vastuuta työmaiden järjestelyjen oikeellisuudesta siirretään työstä vastaavalle.

Palveluosasto valmistelee maaliskuun 2017 loppuun mennessä yleisten töiden lautakunnalle esityksen työmaaurakoiden nopeuttamiseksi ja tilapäisten liikennejärjestelyiden sujuvuuden parantamiseksi esimerkiksi tapahtumien yhteydessä. Esityksessä otetaan kantaa mm. siihen, pitäisikö ohjeelliset kaivutöiden suoritusajat palauttaa käyttöön ja millaisia sanktioita työmaiden lupaehtojen laiminlyönnistä tulisi seurata.

Selvitetään vaihtoehtot ja mahdollisuudet parantaa alueidenkäytön maksujen vaikuttavuutta.

Alueidenkäytön prosesseja ja toimintaohjeita uudistetaan tavoitteena asiakaslähtöisyyden parantaminen sekä valmistelun ja valvonnan sujuvoittaminen.

Jatkossakin järjestetään kahdesti vuodessa tehovalvontaviikkoja yhteistyössä pysäköinninvalvonnan ja poliisin kanssa.

Tavoitteiden yhteenveto

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sähköisesti käytettävissä olevien asiointipalveluiden osuutta lisätään vuodesta 2015 vuoden 2017 loppuun mennessä 30 prosenttiyksiköllä.

Tunnusluvut

	2016	2017
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	130 000	125 000
Alueidenkäytön valvontatapahtumat kpl	0	15 000
Katutyöluvut kpl	5 500	6 000
Tilapäiset liikennejärjestelyt kpl	5 675	6 700
Sijoitusluvut ja -suostumukset kpl	425	450
Maanvuokrasopimukset kpl	1 400	1 500
Tonttikorkeusilmoitukset kpl	500	600
Pysäköinnin valvontatapahtumat kpl	0	1 000 000
Pysäköintivirhemaksut ja huomautukset, kpl	190 000	200 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	550	500
Pysäköintitunnukset kpl	0	28 000
Kunnossa ja puhtaanapitosiirrot kpl	11 900	11 900
Pysäköinninvalvonnan siirrot kpl	4 100	4 100

Kaupunginhallitus yhtenäisti huhtikuussa 2016 kadunvarsipysäköinnin maksuvyöhykkeitä niin, että aikaisemman kolmen maksuvyöhykkeen sijaan tuli kaksi vyöhykettä ja ns. ykkösmaksuvyöhyke laajeni merkittävästi. Päätöksen

13.12.2016

mukaiset liikennejärjestelyt toteutettiin vuoden 2016 lopussa. Järjestelyn arvioidaan kasvattavan pysäköintimaksutuloja noin 6 miljoonalla eurolla. Virhemaksutulojen on ennustettu kasvavan vuodessa 0,7 miljoonalla eurolla. Toisaalta kalliimman virhemaksualueen laajeneminen voi myös parantaa pysäköintikäyttäytymistä ja siten laskea virhemaksujen määrää.

Tuottavuuden seuranta

Palveluosasto otti vuonna 2015 käyttöön pysäköinninvalvonnan, alueidenkäytön ja asiakaspalvelun tuottavuusmittarit. Vuoden 2016 aikana mittareiden toimivuutta arvioitiin. Lähes kaikki osamittarit otettiin osaston johdon säännölliseen seurantaan osana viraston johdon mittarit -kehittämiprojektia.

Palveluosaston tulot tuloryhmittäin

Palveluosaston tuloarvio on 53,6 miljoonaa euroa, josta maksullisen pysäköinnin osuus on 26,1 pysäköintivirhemaksujen 12,7 ja ajoneuvojen siirtokorvausten 0,9, miljoonaa euroa. Alueidenkäytön maanvuokra- ja lupatulot ovat arvioilta 14 miljoonaa euroa. Suomi 100-juhlavuoden vuoksi kaupungin linjaukset voivat kuitenkin laskea alueidenkäytön tuloja n. 250 000 euroa liittyen maankäyttöluvista perittäviin maksuihin.

TULOTILI JA RYHMÄ	Tilinpäätös 2015 1000€	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Talous- arvio 2017 1 000 €	TS 2017 1 000 €	muutos TS/TAE 1 000 €
Muut myyntituotot	1 937	153	138	138	0
Asukaspysäköinti- tunnukset	4 192	4 726	5 100	5 100	0
Yrityspysäköinti- tunnukset	1 084	1 100	1 100	1 100	0
Myyntituotot yhteensä	7 213	5 979	6 338	6 338	0
Ajoneuvojen siirtokorvaukset	954	870	870	870	0
Kaivumaksut	760	0	0	0	0
Katutyöluvut	5 694	6 700	6 600	6 600	
Pysäköintimaksut	15 591	14 031	20 031	20 031	0
Pysäköintimaksuprovisio	-154	-152	-171	-171	0
Maksutuotot yhteensä	22 845	21 449	27 330	27 330	0
Rakennusten vuokrat	58	131	131	131	0
Maanvuokra mainoslaitteet	2 819	2 836	2 836	2 836	0
Maanvuokra siirtolapuu- tarhat, kesämaja-alueet ja viljelyspalsta-alueet	1 714	1 685	1 685	1 685	0
Muu maanvuokra	2 647	2 548	2 548	2 548	0
Vuokratuotot yhteensä	7 238	7 200	7 200	7 200	0
Pysäköintivirhe- maksut	9 836	11 723	12 723	12 723	0
Muut tulot	81	97	57	57	0
Muut toimintatuotot yhteensä	9 917	11 820	12 780	12 780	0
Palveluosaston tulot yhteensä	47 213	46 448	53 648	53 648	0

13.12.2016

Palveluosaston menot tehtävittäin

Palveluosaston suurimmat menoerät ovat henkilöstömenot, noin 7,2 miljoonaa euroa. Palveluosasto ostaa pysäköintilippuautomaattien ja ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpito-, huolto- ja turvapalveluja sekä vikailmoitusten vastaanotto- ja puhelinpäivystyspalveluita noin 1,9 miljoonalla eurolla. Palvelusopimukset uusittiin 2015. Lisäksi palveluosasto hankkii erilaisia viranomais-, pankki- ja postituspalveluita noin 0,3 miljoonalla eurolla.

Päätehtäväryhmät vuosina 2015–2019 (menomäärärahat henkilöstömenoineen)					
Päätehtävät	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulosbudjetti 2016 1 000 €	Talousarvio 2017 1 000 €	TS 2017 1 000 €	muutos TS/TAE 1 000 €
Asiakaspalvelu	667	743	708	674	-34
Pysäköinnin- valvonta	5 123	5 173	5 363	5 151	-212
Alueidenkäyttö	3 514	3 716	3 714	3 610	-104
Vahingonkorvaus- ja lakiasiat	366	482	500	475	-25
Maksullinen pysäköinti	699	772	800	800	0
Kehittäminen	430	500	436	429	-7
Osaston johto	796	1 061	926	915	-11
Palveluosaston menot yhteensä	11 595	12 447	12 447	12 054	-393

2.2 Nettoyksikkö**2.2.1 HKR-Rakennuttaja**

HKR-Rakennuttaja on Helsingin kaupungin toimitila- ja infrahankkeiden rakennuttamista hoitava tulosityksikkö. HKR-Rakennuttaja toimii nettobudjetoituna yksikkönä tavoitteenaan vuonna 2017 menojen kattaminen saatavilla tuloilla eli nollatulos. Tavoite on haastava.

Tulosryhmän päätuotteet ovat infrastruktuurin ja tilahankkeiden rakennuttamistehtävät, hankkeiden taloushallintopalvelut ja kustannussuunnittelu. Kiinteistöjen energiatehokkuustoiminta on olennainen osa ilmastonmuutoksen hidastamiseen tähtäävää toimintaa.

HKR-Rakennuttaja on mukana myös uusien alueiden kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvissä kaupungin hankkeissa kuten Kalasataman ja Keski-Pasilan keskuksissa sekä uusien alueiden esirakentamisessa.

HKR-Rakennuttaja tuottaa kaupungin ja sen asukkaiden käyttöön sekä uusia että peruskorjattuja tiloja; kouluja, päiväkoteja, monitoimitiloja, sairaaloita, liikuntapaikkoja, katuja, siltoja, puistoja ja maanalaisia tiloja.

13.12.2016

Vuonna 2017 HKR-Rakennuttajan johtamana toteutetaan noin 150 miljoonalla eurolla julkisia investointihankkeita. Ne koostuvat vajaasta kahdestakymmenestä suuremmasta sekä lukuisista pienemmistä hankkeista.

Rakennuttamistoimeksiannot tulevat kaupungin muilta hallintokunnilta sekä rakennusviraston sisältä. Viraston sisäiset toimeksiannot ovat pääosin katu- ja puisto-osaston infrahankkeita sekä alueiden hoitourakoinnin valvontaa. Uusien alueiden esirakentamistyöt ovat volyymiltaan merkittäviä. Olympiastadionin perusparannus on suurin yksittäinen hanke, jonka rakentaminen on käynnistynyt vuonna 2016 ja jatkuu vuoteen 2019. Tilakeskuksen osalta työkanta vuoden vaihteessa 2016/2017 on paranemassa. Tavoitteena on palauttaa vuotuinen tilahankkeiden tilauskanta noin 80 M€ tasolle, mikä kaupunkitason ohjeistus (tilahankkeiden käsittelyohjeet ja talousarvion noudattamisohjeet) huomioiden on hyvin maltillinen tavoite.

Toiminnalliset tavoitteet

HKR-Rakennuttaja on kaupungin julkisissa rakennushankkeissa tilaajan eli rakennushankkeeseen ryhtyvän edunvalvoja ja luottamushenkilö sekä asiantuntija.

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa hankkeille asetetut toiminnalliset, laadulliset, taloudelliset ja arkkitehtoniset vaatimukset täyttäviä tiloja ja infraa kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.

HKR-Rakennuttajan toiminnassa kosteuden- sekä pölynhallinta ja yleinen työnaikainen siisteyden parantaminen on vuodesta 2016 lähtien jalkautettu osaksi normaalia rakentamisprosessia. Hankkeiden energiatehokkuus on keskeinen osa toimintaamme. Uutena asiana vuonna 2017 saatetaan ympäristöasiakirjat osaksi laatuja järjestelmää niin talonrakennus- kuin infrapuolelle sen jälkeen, kun niitä on ensin testattu pilotti-kohteissa.

Taloushallinnon ja projektien talousohjauksen ohjelmistot uudistuvat. Vuoden 2017 alkupuolella virasto siirtyy kaupungin yhteisen Laske-SAP -järjestelmän käyttäjäksi. Samalla otetaan käyttöön myös uusi Baswaren laskujen kierrätys- ja hyväksyntäohjelmisto. Siirtymisen yhteydessä taloushallinnon raportointi joudutaan rakentamaan uudestaan Heta-ohjelmiston pohjalta. Tämä aiheuttaa taloushallinnossa merkittävästi lisätyötä ja haasteita uusien järjestelmien käyttöönotto- ja opetteluvaiheessa keväällä 2017.

Panostusta harmaan talouden torjuntaan jatketaan mm. kehittämällä edelleen HKR-Rakennuttajan omia työmaiden pistokoeluonteisia tarkastuskäyntejä.

Muita toiminnallisia tavoitteita talousarviovuodelle ovat:

- yhteistyön edelleen kehittäminen rakennusviraston katu- ja puisto-osaston kanssa
- toimintamallien ja yhteistyön kehittäminen tilakeskuksen hankkeissa
- Olympiastadionin perusparannushankkeen perusparannuksen projektinjohtourakan käynnistäminen

Resurssit

Vuoden 2017 talousarvioehdotus sisältää yhteensä 106 vakanssia. HKR-Rakennuttajan menoista henkilöstökulut muodostavat noin 78 %, ulkopuolisten palvelujen ja tarvikkeiden osuuden ollessa 12 %. Sisäiset vuokrat ja muut menot ovat noin 10 % kokonaismenoista.

13.12.2016

Uusia henkilöitä palkataan vain tilatun työkanan tarpeen mukaisesti. Henkilöstön rekrytointia on jatkettava infrapuolen kasvavan työkanan ja normaalin vaihtuvuuden vuoksi. Tilahankkeiden henkilöstö tulee pysymään ennallaan eläköitymisestä ja muusta poistumasta huolimatta.

HKR-Rakennuttajan rakennuttamisen volyymi on laskenut huippuvuosista. Haasteena ovat hankkeiden painopisteiden muuttuminen kasvavassa määrin tilahankkeista infrapuolelle ja tilahankkeiden keskikoon pienentyminen. Henkilöstön eläköityminen sekä rakennusten teknistyminen energiatehokkuusvaatimusten kasvaessa edellyttävät osaavia ja kokeneita taloteknisen puolen henkilöitä. Heistä on markkinoilla kuitenkin kova kilpailu, minkä vuoksi palkkataso on yksityisellä sektorilla noussut selkeästi.

Rakennutettavien hankkeiden volyymien ennustetaan pysyvän vuoden 2016 tasolla tai hiukan kasvavan. Eläkkeelle siirtyvien henkilöiden määrän kasvu edellyttää pitkäjänteistä ja ennakoivaa henkilöstön rekrytointia ja kokemustiedon siirtämistä.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja energianhallintatehtävät

Rakennusten energiatehokkuus on avainasemassa varauduttaessa ilmastonmuutokseen. Rakennukset kuluttavat pääosan (n. 90 %) kaupunkikonsernin käyttämästä energiasta. HKR-Rakennuttaja toimii koko kaupungin energiatehokkuuden asiantuntijana.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi ja rakentamismääräykset edellyttävät julkiselta sektorilta lähes nollaenergiarakennusten rakentamista vuodesta 2019 lähtien. Vuonna 2017 jatketaan kaikkien rakentamisvaiheessa olevien soveltuvien uudis- ja perusparannuskohteiden toteuttamista matalaenergiarakentamisena ja suunnittelussa siirrytään vuoden 2017 aikana käyttämään lähes nollaenergiarakentamisen ohjeistusta.

Energiatehokkuuden asiantuntijapalveluita HKR-Rakennuttajassa ovat mm. kiinteistöjen energiankulutusseuranta, energiakatselmukset ja -selvitykset, energiakorjaukset ja -neuvonta. Näitä toimenpiteitä edellytetään kaupungin energiatehokkuus- ja ilmastokeskusteluissa. HKR-Rakennuttaja etsii ja kehittää uusia teknisiä energiansäästöratkaisuja ja toimintamalleja ylläpidon parantamiseksi sekä osallistuu asiantuntijana niiden toteuttamiseen yhdessä hallintokuntien kanssa. Uusien rahoitusmallien käyttöönottoa edistetään ja pilottihanke pyritään aloittamaan vuoden 2017 aikana. Energiansäästötoimenpiteiden toteuttamisella ja lähes nollaenergiarakentamisella luodaan markkinaa ja kehitystä koko cleantech-alalle.

Ilmastonmuutoksen hillintään liittyen osallistutaan uusiin tutkimus-, selvitys- ja koerakentamishankkeisiin. Kiinteistökohtaisten, uusiutuvia energialähteitä käyttävien energiantuotantoratkaisujen (mm. aurinkosähkö) käyttöönottoa jatketaan soveltuvissa hankkeissa sekä uudisrakentamisessa että vanhemmissa rakennuksissa.

HKR-Rakennuttaja osallistuu asiantuntijana EU:n rakennusten energiatehokkuutta koskevien direktiivien toimeenpanoon tarvittavien toimintamallien kansalliseen kehitystyöhön.

Helsingin kaupungin energiansäästöneuvottelukunta (ESNK) on toiminut vuodesta 1974. Kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti sen tehtävänä on aktivoida, koordinoita ja kehittää kaupungin energiansäästötoimintaa. HKR-Rakennuttaja toimii ESNK:n käytännön työn toteuttajana. Kaupungin

13.12.2016

strategiaohjelman mukaisesti energiansäästöneuvottelukunta on asettanut sitovan tavoitteen energiansäästön lisäämiseksi.

Helsinki on sitoutunut energiatehokkuuden lisäämiseen ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseen myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. ESNK seuraa, ohjaa ja valvoo ao. sopimusten täytäntöönpanoa ja tekee osaltaan tarvittavat talousarvioesitykset.

Kaupunginhallitus päätti 5.9.2016, että kaupunki liittyy kunta-alan uuteen energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017–2025. Energiansäästötavoite uudella sopimuskaudella on 7,5 % vuoden 2015 energiankulutuksesta. Sopimuksessa kaupunki sitoutuu energiansäästötavoitteisiin ja -toimenpiteisiin sekä kehityshankkeisiin. Sopimuksella toimeenpannaan uudessa energiatehokkuusdirektiivissä asetettuja velvoitteita.

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimuksen (Covenant of Mayors) tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä vähintään 20 % vuoteen 2020 mennessä. Vuoden 2017 aikana kaupungin sopimus uudistettaneen niin, että uusi tavoite asetetaan vuodelle 2030 ja sopimuksen piiriin tulee myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Sopimus painottaa kaupungin omaa esimerkillistä toimintaa sekä kaupunkialueen muiden toimijoiden sitouttamista mukaan päästöjen vähentämiseen. Toimenpideohjelman toinen väliraportointi tehdään vuonna 2017 ja toimeenpanoa jatketaan normaalisti.

3 Investointihankkeet

Rakennusviraston talousarvion investointiosa sisältää katujen, liikenneväylien, ratojen, puistorakentamisen ja irtaimen omaisuuden hankinnan määrärahat. Vuoden 2017 määrärahat talousarviokohdittain ovat:

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulosbudjetti 2016 1 000 €	Talousarvio 2017 1 000 €
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat	94 191	107 668	111 994
8 06 Puistorakentaminen	11 074	9 351	8 668
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta	1 042	1 054	946
Investoinnit yhteensä	106 307	118 073	121 608

Investointimäärärahojen yksityiskohtaisempi erittely on esitetty kohdassa Investointiohjelma v. 2017 sekä tämän toimintasuunnitelman liitteenä olevassa hankelistauksessa ja investointikartalla. Kartta-aineistossa on esitetty vain yli 0,1 milj. euron rakentamishankkeet.

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on talousarviossa varattu yhteensä 111,994 milj. euroa mikä on noin 4 prosenttia enemmän kuin vuoden 2016 talousarviossa. Vuonna 2016 on talousarviomäärärahan lisäksi käytettävissä katu- ja liikenneväyläinvestointeihin ylitysoikeusmäärärahoja yhteensä 55,4 milj. euroa.

13.12.2016

Puistoinvestointeihin on talousarviossa varattu yhteensä 9,4 milj. euroa, joka on noin 7 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2016 on puistoinvestointeihin käytettävissä ylitysoikeusmäärärahoja yhteensä 2,9 milj. euroa.

Rakennusviraston irtaimen hankintaan on osoitettu 0,946 milj. euroa, joka on noin 10 prosenttia edellistä vuotta vähemmän. Vuonna 2016 on talousarviomäärärahan lisäksi käytettävissä irtaimen hankintaan ylitysoikeusmäärärahaa 206 000 euroa.

Talousarviomäärärahojen lisäksi on katu- ja puisto-osastolla vuosittain käytössä myös muita investointimäärärahoja, joita kaupunginhallitus osoittaa rakennusvirastolle hankekohtaisesti esirakentamiseen ja lähiöiden kunnostamiseen. Esirakentamiseen on kaupungin talousarviossa vuodelle 2017 varattu yhteensä noin 64,0 milj. euroa ja lähiörahastoon 5,0 milj. euroa. Näistä määrärahoista osa tullaan hakemaan rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toiminnassaan näiden mahdollisten määrärahojen toimeenpanoon.

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma vuodelle 2017 on laadittu talousarvion mukaisena. Investointiohjelman valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunginkanslian aluerakentamisen, kaupunkisuunnitteluviraston, varhaiskasvatusviraston, liikuntaviraston, nuorisosiainkeskuksen, kiinteistöviraston sekä muiden teknisen sektorin verkostojen omistajien ja HSY Veden kanssa. Katujen ja puistojen peruskorjaushankkeiden ohjelmoinnissa ja priorisoinnissa on huomioitu aluesuunnitelmissa ja ylläpitotoimistosta esitetyt peruskorjaustarpeet.

3.1 Katu- ja puistoinvestointien priorisointi

Katurakentamisen investointiohjelma perustuu yleisten töiden lautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2017 - 2019 käsittelyssä hyväksymiin seuraaviin strategiin painotuksiin:

1. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (=AM-ohjelma) katuinvestoinnit

- Katuinvestoinnit toteutetaan pääsääntöisesti kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen rakennusvaiheen työt (katurakenteet ml. alempi päällystekerros) tehdään ennen talonrakennuksen käynnistymistä. Toisen rakennusvaiheen (ylempi päällystekerros, istutukset ja viimeistely) toteutus ajoittuu alueen talonrakennuksen valmistumisen mukaan.

2. Joukkoliikennettä, jalankulkua ja pyöräilyä edistävät investoinnit

- Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn edistämisinvestoinneilla tähdätään henkilöautoliikenteen ruuhka- ym. välittömien haittojen vähentämiseen, kaupunkiympäristön laadun parantamiseen ja ilmastomuutoksen pitkän aikavälin haittojen torjumiseen. Keskustan ja aluekeskusten kaupunkiympäristön viihtyisyyden parantamisella lisätään myös kaupungin houkuttelevuutta sekä kaupunkilaisten että matkailijoiden kannalta.
- Uusien pyöräteiden/kaistojen ja raitiovaunukiskojen rakentamisen yhteydessä tarkastellaan koko katupoikkileikkauksen peruskorjaustarve yhteistyössä kadun muiden kunnallisteknisten

13.12.2016

johtojen ja laitteiden omistajien kanssa ja tarvittaviin investointeihin varaudutaan yhteishankkeena.

3. Rakennettujen katujen ja siltojen peruskorjaukset

- Rakennettujen katujen peruskorjaus kohdistetaan kunnoltaan rappeutuneimpiin kohteisiin.
- Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (meluesteet, tukimuurit, portaat) peruskorjaukset kohdistetaan kuntokartoituksen edellyttämiin kohteisiin niiden käyttöturvallisuuden varmistamiseksi ja omaisuuden arvon säilyttämiseksi mahdollisimman taloudellisesti.

4. Ympäristöinvestoinnit

- Kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää melunsuojauksen täydentämistä myös rakennetuilla alueilla sekä kaupungin toimesta että Liikenneviraston yhteishankkeissa. Meluesteiden rakentamisessa tukeudutaan mahdollisimman paljon ylijäämämassojen käyttöön.
- Akuuteilla tulvasuojeluinvestoinneilla varmistetaan asumisturvallisuus riskialueilla. Hulevesitulvien torjuntaan panostetaan kriittisissä kohteissa, kuitenkin ensisijassa osana alueiden uudis- ja täydennysrakentamisen investointeja.
- Helsingin katuverkon merkittävimmät puukujanteet on aikanaan istutettu samoihin aikoihin ja ne ovat nyt tulossa elinkaarensa päähän. Yksittäisiä puita joudutaan vuosittain poistamaan turvallisuutta vaarantavina. Katupuukujanteiden kuntoselvityksen mukaan monet merkittävät puukujanteet on uusittava systemaattisesti tulevina vuosina. Puukujanteiden uusiminen tehdään katujaksottaisina kokonaisuuksina, ensisijassa osana katujen peruskorjausta.
- Ulkovalaistusinvestoinneilla parannetaan yleisillä alueilla liikkujien turvallisuutta ja orientoituvuutta. Valaisinten vaihtamisella LED-valaisimiksi parannetaan energiatehokkuutta.

Puistorakentamisen investointiohjelma perustuu yleisten töiden lautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2017 - 2019 käsittelyssä hyväksymiin seuraaviin strategisiin painotuksiin:

1. Rakennettujen puistojen peruskorjausinvestoinnit

- Peruskorjausten pääpaino on paikallisissa leikki- ja korttelipuistoissa, joiden korjaus on puistojen turvallisuuden ja käytettävyyden takia välttämätöntä. Toinen painopisteryhmä ovat puistot, joiden käyttäjämäärä on suuri, käyttöaste korkea ja kuluneisuus silmiinpistävää.

2. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (=AM-ohjelma) katuinvestoinnit

- Projekt- ja täydennysrakentamisalueiden puistot ja viheralueet toteutetaan vaiheittain alueiden asuntorakentamisen edellyttämässä aikataulussa.

13.12.2016

3. Ympäristöinvestoinnit

- Ympäristöinvestoinnit kohdistuvat ensi sijassa uusien korttelipuistojen hulevesijärjestelyihin
- Ulkovalaistusinvestoinneilla parannetaan yleisillä alueilla liikkujien turvallisuutta ja orientoituvuutta. Valaisinten vaihtamisella LED-valaisimiksi parannetaan energiatehokkuutta.

3.2 Katu- ja puistoinvestointien hankinta

Tilaamissuunnitelma

Kaikki katu- ja puistosuunnitelmat sekä katujen ja puistojen rakennus- ja valaistussuunnitelmat teetetään yksityisillä suunnittelutoimistoilla. Suunnittelupalvelut kilpailutetaan hankekohtaisesti tai tilataan kilpailutetun puitesopimuksen perusteella valituilta suunnittelutoimistoilta. Kaupunkikuvallisesti vaativissa silta- tai vastaavissa kohteissa suunnittelu voidaan teettää tarjouskilpailuun perustuvana kilpailullisena rinnakkaishankintana.

Geotekniset tutkimukset hankitaan kiinteistövirastosta ja maastomittaukset Helsingin kaupungin rakentamispalvelulta (=Stara).

Katu- ja puistohankkeiden rakentaminen tilataan Staralta omajohtoisena rakentamisena tai projektinjohtokonsulteilta, kuten HKR-Rakennuttaja, rakennuttamispalveluna ja yksityisten urakoitsijoiden tuotantona. Staran palveluita käytetään myös sen muilla erityisosaamisen alueilla, lähinnä talonrakennus-, puu- ja metallitöissä. Valittaessa omajohtoisen tuotannon ja yksityisen urakoitsijan välillä on lähtökohtana urakkakohteiden sopivuus mm. omajohtoisen tuotannon kilpailukyvyyn ja kapasiteetin sekä vallitsevan markkinatilanteen ja kehittämistarpeen osalta. Rakentamisessa varmistetaan Staran työllisyys ja HKR-Rakennuttajan infrarakennuttamisen resurssien käyttö. Ulkopuolisia rakennuttamispalveluja käytetään tarpeen mukaan. Mahdollisuuksia käyttää yksityistä projektinjohtourakointia ja allianssi- sekä kumppanuustoteutusta laajoissa hankkeissa selvitetään.

Staralta tilattavissa töissä rakennuttamista, turvallisuuskoordinaattorin tehtäviä sekä valvontaa tilataan yksityisiltä rakennuttajakonsulteilta kilpailutettujen puitesopimusten perusteella sekä HKR-Rakennuttajalta.

Ulkovalaistuksen urakointi tilataan ulkoisilta markkinoilta Helen-konsernin vuonna 2014 kilpailuttamilta puitesopimusurakoitsijoilta. Puitesopimus on voimassa vuosina 2015–2018 ja lisäksi sopimukseen liittyy 2 vuoden optio.

Siltojen ja muiden taitorakenteiden peruskorjaukset hankitaan pääosin ulkoisilta markkinoilta. Vain pienimuotoisia kunnossapitotöitä ja osa LVISAT -järjestelmien kunnossapidosta hankitaan Staralta. Kilpailuttamisesta ja peruskorjaustöiden hankinnasta vastaa HKR-Rakennuttaja.

Katujen uudelleenpäällystysten projektinjohtotyöt hankitaan Staralta, joka kilpailuttaa urakoinnin ulkoisilla markkinoilla ja solmii sekä valvoo urakkasopimukset.

Toimeenpanovastuu

Katu- ja puisto-osaston investointitoimisto vastaa suurimmasta osasta katu- ja puistorakentamisen investointimäärärahojen käytön ohjelmoinnista,

13.12.2016

seurannasta ja raportoinnista sekä investointihankkeiden suunnittelun teettämisestä ja rakentamisen tilaamisesta. Ylläpitotoimisto vastaa taitorakenteiden peruskorjauksen sekä uudelleen päällystysten osalta ja ulkovalaistustoimisto katujen ja puistojen ulkovalaistuksen osalta vastaavien tehtävien hoidosta.

Katu- ja puistoinvestointien rakentamisvaiheen toteutusvastuu jakautuu vuonna 2017 eri toteuttajille seuraavasti

Toteuttaja	Katuinvestoinnit		Puistoinvestoinnit	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Stara	36 504	33	7 454	86
HKR-Rakennuttaja	55 990	50	0	0
Muut	5 000	4	0	0
Katu- ja puisto-osasto	14 500	13	1 214	14
Yhteensä	111 994	100	8 668	100

Katu- ja puistoinvestoinneissa Staran osuus on vuoden 2016 tasossa. HKR-Rakennuttajan osuuden kasvu edellisestä vuodesta perustuu kaupungin tekemiin yhteistyösopimuksiin isoissa aluerakentamisprojekteissa (Länsisatama, Keski-Pasila, Kalasatama), taitorakenteiden lisääntymiseen hankkeissa ja kriittiseen aikataulupaineeseen asuntotuotannon edellytysten toteuttamisessa. Ulkovalaistuksen ja yhteishankkeiden (liikennevirasto) rakennuttamisen hankinta sisältyy kohtaan Muut.

Katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta seuraavien hankkeiden rakennuttamisen:

Katu- ja liikenneväyläinvestoinnit	1 000 €
Tankovainio, jatkoa v:lta 2016	1 670
Naulakallion alue	800
Gotlanninkatu ja Visbyinkatu, jatkoa v:lta 2016	420
Reijolankatu	2 000
Iso-Roobertin kadun peruskorjaus	1 400
Mannerheimintien betonirakenteen purku	600
Mannerheimintie / ramppi baanalle, jatkoa v:lta 2016	920
Pohjoinen baana (Hakamäentie-Käpylä), jatkoa v:lta 2016	3 600
Mechelininkatu, vain rakennuttaminen	200
Vuosaaren kl-silta ja Vuosaarensillan peruskorjaus	9 000
Töölönlahdenkatu ja aukiot	550
Hyväntoivonpuiston kl-silta ja taidetukimuurit, jatkoa v:lta 2016	1 500
Telakkakatu	1 000
Kalasataman keskuksen kadut ja rakenteet, jatkoa v:lta 2016	5 900
Sompasaari, jatkoa v:lta 2016	3 670
Haakoninlahti, jatkoa v:lta 2016	930
Suunnittelijankadun eritasoliittymä/Itäväylä, jatkoa v:lta 2016	4 500

13.12.2016

Veturitie Triplasta pohjoiseen, jatkoa v:lta 2016	3 400
Veturitie Triplasta etelään	3 000
Maistraatinportin jatke, jatkoa v:lta 2016	700
Teollisuuskadun jatke, jatkoa v:lta 2016	3 670
Ilmala, jatko v:lta 2016	1 000
Pasilan konepajan itäosa, vaihe 1, jatkoa v:lta 2016	480
Vauhtitien hulevesiviemäri DN 1600, jatkoa v:lta 2016	2 080
Pasilan joukkoliikenneterminaalin levennys+vanhan sillan korjaus	3 000
Kadut ja liikenneväylät yhteensä	55 990

Hankkeiden laajuus ja kustannusarviot ovat alustavia.
Katu- ja puisto-osasto käyttää suunnittelu- ja rakennuttamispalvelujen hankintaan noin 16 milj. euroa vuonna 2017.

3.3 Investointiohjelma

Investointiohjelman toteuttamisedellytykset ja -valmiudet ovat hyvät. Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen mahdollisesti edellyttää alakohdan Projektialueiden kadut -projektialueiden keskinäisiä määrärahasiirtoja. Määrärahojen käyttöä seurataan laadittavien talousarvioennusteiden tahdissa ja tarvittaessa tehdään siirtoesityksiä ja niiden edellyttämiä päätösehdotuksia.

Tarvetta talousarviokohdan 8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat ja 8 06 Puistorakentaminen ylittämiseen ei ole mikäli vuodelta 2016 käyttämättä jääneet määrärahat saadaan ylitysoikeutena keskeneräisten hankkeiden jatkamiseen. Etenkin Helsinki LED- hankkeen jatkamisen kannalta ylitysoikeuksien saaminen käyttöön on erityisen tärkeää. Katujen ulkovalaistus sisältyy katujen peruskorjauksen määrärahaan, jota on leikattu vuoden 2016 tasosta 3,0 milj. euroa. Vuoden 2017 määräraha ei mahdollista suunnitelman mukaista ulkovalaistuksen LED- hankkeen toteutusta. Vuoden 2017 katujen peruskorjaushankkeet on jo sovittu YKT-toimintaperiaatteen mukaisesti yhteishankkeiksi eri osapuolten kesken, joten niistä luopuminen johtaisi hankkeiden eriaikaiseen toteutukseen, siitä seuraavaan kustannusten nousuun ja pidentyvään häiriöön katuverkossa.

Kaupunginhallitus käynnisti vuonna 2015 ns. Helsinki LED hankkeen, jossa on tavoitteena uusia energiatehokkuudeltaan huonoja valaisimia LED-valaisimiksi. Hankkeessa määriteltiin 10 000 valaisinta vaihdettavaksi vuoden 2019 loppuun mennessä. Valaisimista on vuoden 2016 lopussa vaihdettu noin 4000 kpl.

Uudisrakentamisen osalta suurpiirien täydennysrakentamiskohteita (koillinen, kaakkoinen, itäinen suurpiiri) on määrärahaleikkausten vuoksi siirretty alakohtaan Projektialueen kadut/Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen. Niiden rakentamisvaiheen käynnistyminen edellyttää ylitysoikeusmäärärahan saantia.

Osa hankkeiden katu-/puistosuunnitelmista on vielä suunnitteluvaiheessa. Jos liikennesuunnitelmapäätökset viivästyvät kaupunkisuunnitteluvirastossa ja /tai jos katu- ja puistosuunnitelmien hyväksymispäätökset yleisten töiden lautakunnassa viivästyvät huomattavasti tai jopa johtavat valituksiin

13.12.2016

lautakuntapäätöksistä, investointiohjelman toteutuminen vaikeutuu, koska korvaavien hankkeiden käynnistäminen kestää useita kuukausia.

Myös aluerakentamisprojektien etupainotteiset määrärahavaraukset voivat aiheuttaa katu- ja puisto-osastosta riippumattomia vaikeuksia investointiohjelman toteutukseen.

Projektien johtamisen monimutkaistuminen, asuntotuotantotavoitteen ja asukasaktiivisuuden lisääntyminen sekä kiristyneet aikataulutavoitteet edellyttävät kilpailutetulla puitesopimuksella hankittavien yksityisten rakennuttamispalveluiden/HKR-Rakennuttajan käyttöä oman henkilöstöresurssin avuksi, jotta investoinnit voidaan toteuttaa tavoitteiden mukaisesti.

Liikenneviraston liikenneväyläinvestointien laajuus ja ajoitus eivät ole vielä täysin varmistuneet, mikä saattaa vaikeuttaa investointiohjelman toteutusta.

Investointiohjelman tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttää, että vuodelta 2016 käyttämättä jäävät, keskeneräisiin hankkeisiin sidotut investointimäärärahat saadaan käyttöön vuoden 2017 talousarvion ylitysoikeutena. Katu- ja puisto-osasto valmistelee ylitysesityksen vuoden 2016 lopussa.

Toimintasuunnitelman investointiohjelma on laadittu kevään 2016 kustannustasoon. Mikäli kustannustaso vuosien 2016–2017 aikana muuttuu merkittävästi, joudutaan investointiohjelmaa tarkistamaan. Samoin investointiohjelmaa saatetaan joutua tarkistamaan vuoden 2016 lopussa, kun ko. vuodelta siirtyvien, keskeneräisten hankkeiden laajuus ja rahoitustarve vuoden 2017 määrärahoista täsmentyy. Myös vuoden 2017 aikana saatetaan investointiohjelmaa joutua tarkistamaan korvaavilla hankkeilla, mikäli hyväksytyn investointiohjelman mukaiset hankkeet eivät toteudu suunnitellun laajuisina. Mahdolliset tarkistukset kohdistetaan investointiohjelman laadinnan priorisointiperiaatteet huomioiden.

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma on laadittu vuoden 2017 talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja edellä esitettyjen strategisten painotusten mukaisesti. Aikatauluissa esitetyt hankkeet sisältävät myös arvion vuodelta 2016 siirtyvistä keskeneräisistä töistä ja niiden vaatiman rahoituksen. Siltä osin kuin keskeneräisten töiden rahoitus saadaan vuoden 2017 talousarvion ylitysoikeutena, investointiohjelmaa tarkistetaan vastaavasti.

Investointiohjelman keskeinen sisältö talousarviokohdittain on esitetty jäljempänä. Hankekohtaiset, talousarviorakenteen mukaiset investointiohjelmat esitetään tämän toimintasuunnitelman liitteenä olevissa jana-aikatauluissa ja hankekartalla. Hankekartalla on esitetty yli 0,1 miljoonan euron rakentamishankkeet. Suunnitteluhankkeita ei ole esitetty hankekartalla.

13.12.2016

Kadut, liikenneväylät ja radat, 112,0 milj. euroa

Uudisrakentaminen, 19,9 milj. euroa

- Suurpiirien uudisrakentaminen, 13,8 milj. euroa
- Melusteiden rakentaminen, 1,0 milj. euroa
- Ranta-alueiden kunnostus, 1,1 milj. euroa
- Joukkoliikenteen kehittäminen, 4,0 milj. euroa

Uudisrakentamisen pääpaino on suurpiirien täydennysrakentamiskohteiden asunto- ja toimitilatutannon edellyttämässä katurakentamisessa. Melusteiden rakentaminen kohdistuu Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa (Khs 25.11.2013, § 1 273) priorisoituihin kohteisiin. Ranta-alueiden kunnostuksen pääpaino on tulva- ja hulevesijärjestelmien toteutuksessa. Joukkoliikenteen kehittämisessä pääpaino on runkolinjan 500 (entinen Jokeri 0) liikennejärjestelyjen toteutuksessa raitiotieverkoston laajentamiseen Reijolankadulla sekä länsimetron aiheuttamissa katumuutosten viimeistelyssä Lauttasaaren metroasemien ympäristössä.

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, 29,9 milj. euroa

- Katujen peruskorjaus, 7,7 milj. euroa
- Siltojen peruskorjaus, 6,0 milj. euroa
- Päälysteiden uusiminen, 4,5 milj. euroa
- Liikennejärjestelyt, 3,0 milj. euroa
- Jalankulun ja pyöräilyn väylät, 8,7 milj. euroa

Perusparantamisessa pääpaino on keskustan katu ympäristön parantamisessa ja nykyisten ulkovalaisinten korvaamisessa uusilla LED-valaisimilla koko kaupungin alueella. Siltojen peruskorjaus painottuu siltojen kuntoarvioinnin edellyttämiin kohteisiin ja vuonna 2017 pääosin Vuosaarensillan kunnostukseen. Päälysteiden uusinnassa päälystyskohteina ovat kadut, joilla on suuret käyttäjämäärät ja/tai päälysteen kuluneisuus ei täytä turvallisen liikennöinnin vaatimusta. Liikennejärjestelyissä toteutetaan kaupunkisuunnitteluviraston laatimaa liikennejärjestely- ja hidasteohjelmaa mukaan luettuna talvikunnossapidon edellyttämät liikennejärjestelyt. Jalankulun ja pyöräilyn väylät määrärahalta täydennetään pyörätieverkostoa kantakaupungin alueella sekä muussa rakennetussa katu ympäristössä. Lisäksi täydennetään baanaverkostoa.

Vuonna 2017 jatketaan nykyisten valaisinten uusintaa LED-tekniikkaa käyttäviksi valaisimiksi kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, 0,8 milj. euroa

- kehä I / meluntorjunta, Sepänmäki, 0,5 milj. euroa
- Yhteishankkeiden suunnittelu, 0,3 milj. euroa

Kehä I:n ns. pullonkaulahankkeista Kivikontien eritasoliittymä valmistuu vuonna 2016 ja Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän sekä välin Espoon raja-Vihdintie hankkeet valmistuvat vuonna 2017.

Vuodelta 2016 jatkuvien hankkeiden toteuttaminen perustuu kaupungin ja liikenneviraston välisiin sopimuksiin. Hankkeita koskevat kaupungin kustannusosuudet ovat olleet talousarviossa jo aiemmin. Sopimuskohteiden rahoittamiseen varaudutaan vuodelta 2016 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettävällä ylitysoikeusmäärärahalla.

13.12.2016

Tuusulanväylällä varaudutaan Yhdyskunnantien toteutukseen ylitysoikeusmäärärahalla, mikäli liikenneviraston rahoitus varmistuu.

Yhteishankkeiden suunnitteluun varatulla määrärahalla varaudutaan kaupungin ja liikenneviraston sopimien yhteishankkeiden suunnitteluun. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Muut kadunpidon investoinnit, 1,3 milj. euroa

- Täytemaan vastaanottopaikat, 0,7 milj. euroa
- Lumenvastaanottopaikat, 0,4 milj. euroa
- Yleiset käymälät, 0,3 milj. euroa

Muut kadunpidon investoinnit kohdistuvat kaivumassojen hyötykäytön varmistamiseen, lumenvastaanottopaikkojen, hiekkasiilojen suunnitteluun, toteutukseen ja peruskorjaukseen.

Turvallisuusselvitysten perusteella tehtävät kiireelliset korjaukset siirtävät joitakin aiemmin suunniteltuja toiminnallisia parannuksia tuleville vuosille.

Yleiset käymälät- määrärahalla hankitaan uusien ja uusittavien yleisten käymälöiden vaatimaa kunnallistekniikkaa ja perustuksia. Varsinaiset käymälät hankitaan elinkaaripalveluna käyttötalousmäärärahalla.

Liityntäpysäköintipaikat, 1,0 milj. euroa

Määrärahat kohdistetaan Pohjois-Haagan aseman alueen ja mahdollisiin muihin kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston osoittamiin pyörä- ja liityntäpysäköintihankkeisiin sekä niiden rakenteelliseen kunnostukseen.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Projektialueet, 59,1 milj. euroa

- Kamppi-Töölönlahti, 1,4 milj. euroa
- Länsisatama, 11,9 milj. euroa
- Kalasatama, 11,1 milj. euroa
- Kruunuvuorenranta, 11,6 milj. euroa
- Pasila, 20,1 milj. euroa
- Kuninkaankolmio, 2,0 milj. euroa
- Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen 1,0 milj. euroa

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Määrärahat kohdistetaan asunto- ja toimitilarakentamisen edellyttämien katujen suunnitteluun ja rakentamiseen.

Kamppi-Töölönlahti -alueen katujen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahti-rahastosta.

Puistorakentaminen, 8,7 milj. euroa

- Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus, 6,1 milj. euroa

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen suunnittelu ja rakentaminen kohdistuu asuntorakentamisen edellyttämien puistoihin sekä rakennettujen puistojen välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin.

13.12.2016

Projektialueet, 2,6 milj. euroa

- Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot 0,4 milj. euroa
- Jätkäsaaren puistot, 1,0 milj. euroa
- Kalasataman puistot, 0,5 milj. euroa
- Kruunuvuorenrannan puistot, 0,1 milj. euroa
- Pasilan puistot, 0,3
- Kuninkaankolmion puistot, 0,3 milj. euroa

Projektialueilla puistojen suunnittelu ja rakentaminen kohdistuu asuntorakentamisen edellyttämien puistojen rakentamiseen. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Esirakentaminen

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toimeenpanemaan sille myönnetty määrärahat.

Lähiörahasto

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toimeenpanemaan sille myönnetty määrärahat.

3.4 Irtaimen omaisuuden hankinta

Hallinto-osasto, 278 000 euroa

- Viraston Microsoft EA-lisenssit 150 000 euroa.
- Kenttä- ja muiden raportointijärjestelmien jatkokehitys 50 000 euroa.
- Johtamisjärjestelmän muutoksen vaatimat tietojärjestelmien muutokset 78 000 euroa.

Katu- ja puisto-osasto, 249 000 euroa

- Lasso -ylläpidon urakoiden laadunhallintajärjestelmän hankinta 70 000 euroa.
- Yleisten alueiden omaisuusrekisterit 30 000 euroa.
- Ulkovalaistuksen tietojärjestelmät 20 000 euroa.
- FORE -lisenssimaksut 79 000 euroa.
- ProjectWise kehittäminen, HKR-hankerekisteri 50 000 euroa.

Palveluosasto, 419 000 euroa

- Alueidenkäytön käyttöikänsä päässä olevan Winkin tilalle hankintaan uusi ALLU-tietojärjestelmä, 222 000 euroa.
- Pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmän jatkokehitys, android-laitteet 147 000 euroa
- Pysäköintitunnusten sähköinen asiointi, verkkokauppa 50 000 euroa

4 Raportointisuunnitelma

Talousarvion noudattamisohjeissa edellytetään, että toiminnan suunnittelua, ohjausta ja seuranta varten on laadittava hyväksytyn talousarvion puitteissa tulosbudjetti, jossa tulee esittää määrärahat ja tuloarviot sekä niihin liittyvät suoritteet, tunnusluvut ja toiminnalliset, mitattavat tavoitteet. Tulosbudjetti on

13.12.2016

vertailupohja toimintavuoden aikana määrärahan käytölle, tulokertymille sekä määrärahojen, sitovien tavoitteiden ja suoritteiden toteutumisennusteille.

Talousarvion ja ulkoisen kirjanpidon toteutuminen raportoidaan keskuskirjanpitoon säännöllisesti kuukausittain kirjanpitokausien päättyessä. Maksuvalmiudesta annetaan pitkän- ja lyhyen ajan ennusteet kaupunginkanslialle sekä seurataan ennusteiden poikkeamia toteutuneeseen. Talouspalvelut vastaavat näiden raporttien laatimisesta ja toimittamisesta kaupunginkanslialle.

Talousarvion toteutumisennuste ja osavuosisiraportti laaditaan neljästi vuodessa käyttötaloudesta ja investoinneista. Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisennusteen ohella ennustetaan myös tuottavuuden, tunnuslukujen ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Talouspalvelut kokoavat osavuosisiraportin ja ennusteen kirjanpidosta saatavien tietojen ja osastojen laatimien ennusteiden pohjalta. Osavuosisiraportti ja ennuste annetaan tiedoksi yleisten töiden lautakunnalle.

Johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä uudistuu myös Helsingin kaupungin organisaatio- ja talousarviorakenne. Vuoden 2017 viisi ensimmäistä kuukautta raportoidaan nykyisellä talousarviorakenteella. 1.6.2017 alkaen nykyisen rakennusviraston toiminnoista ja talousluvuista raportoidaan osana kaupunkiympäristö-toimialaa noudattaen keväällä 2017 vahvistettavaa Helsingin kaupungin talousarviorakennetta.

13.12.2016

LIITTEET

Liite 1 Käyttötalous- ja investointiosan tulosbudjetit

2 09 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto					
	Tilinpäätös	Tulos-	Tulos-	Muutos	Muutos
	2015	budjetti	budjetti	2016 -	2016 -
	1 000 €	2016	2017	2017	2017
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Talousarviotulot	71 238	74 039	80 199	6 160	8
3000 Myyntituotot	18 555	19 574	20 110	536	3
3200 Maksutuotot	22 866	21 491	27 348	5 857	27
3350 Tuet ja avustukset	17	213	0	-213	-100
3400 Vuokratuotot	8 378	8 550	8 550	0	0
3500 Muut toimintatuotot	10 854	12 141	13 101	960	8
3700 Valmistus omaan käyttöön	10 568	12 070	11 090	-980	-8
Talousarviomenot	123 923	127 688	125 220	-2 468	-2
4000 Palkat ja palkkiot	21 217	23 030	22 021	-1 009	-4
4100 Henkilösivukulut	7 153	7 779	6 626	-1 153	-15
4300 Palvelujen ostot	82 165	83 034	82 683	-351	0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 957	6 637	6 454	-183	-3
4700 Avustukset	40	1 090	65	-1 025	-94
4800 Vuokrat	5 618	4 864	6 260	1 396	29
4900 Muut toimintakulut	773	1 254	1 111	-143	-11
Toimintakate	-52 685	-53 649	-45 021	8 628	-16
Poistot ja arvonalentumiset	79 525	78 842	78 820	-22	0
Tilikauden tulos	-132 211	-132 491	-123 841	8 650	-7

13.12.2016

2 09 01 Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto
(bruttoyksiköt)

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 %
Talousarviotulot	61 992	63 586	71 097	7 511	12
3000 Myyntituotot	14 834	15 721	16 628	907	6
3200 Maksutuotot	22 864	21 491	27 348	5 857	27
3350 Tuet ja avustukset	17	213	0	-213	-100
3400 Vuokratuotot	8 378	8 550	8 550	0	0
3500 Muut toimintatuotot	10 758	12 141	13 101	960	8
3700 Valmistus omaan käyttöön	5 141	5 470	5 470	0	0
Talousarviomenot	114 688	117 234	116 118	-1 116	-1
4000 Palkat ja palkkiot	15 790	17 040	16 571	-469	-3
4100 Henkilösivukulut	5 336	5 764	4 969	-795	-14
4300 Palvelujen ostot	81 271	81 834	81 753	-81	0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 833	6 447	6 314	-133	-2
4700 Avustukset	40	65	65	0	0
4800 Vuokrat	4 670	4 831	5 360	529	11
4900 Muut toimintakulut	748	1 254	1 086	-168	-13
Toimintakate	-52 696	-53 649	-45 021	8 628	-16
Poistot ja arvonalentumiset	79 525	78 842	78 820	-22	0
Tilikauden tulos	-132 221	-132 491	-123 841	8 650	-7

13.12.2016

2 09 04 HKR-Rakennuttaja

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 %
Talousarviotulot	9 244	10 453	9 102	-1 351	-13
3000 Myyntituotot	3 721	3 853	3 482	-371	-10
3500 Muut toimintatuotot	96	0	0	0	
3700 Valmistus omaan käyttöön	5 427	6 600	5 620	-980	-15
Talousarviomenot	9 235	10 453	9 102	-1 351	-13
4000 Palkat ja palkkiot	5 427	5 990	5 450	-540	-9
4100 Henkilösivukulut	1 817	2 015	1 657	-358	-18
4300 Palvelujen ostot	894	1 200	930	-270	-23
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	124	190	140	-50	-26
4800 Vuokrat	948	1 025	900	-125	-12
4900 Muut toimintakulut	25	33	25	-8	-24
Toimintakate	9	0	0	0	
Tilikauden tulos	9	0	0	0	

13.12.2016

Hallinto-osasto

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 %
Talousarviotulot	1 202	1 509	1 509	0	0
3000 Myyntituotot	237	270	270	0	0
3200 Maksutuotot		0	0	0	
3350 Tuet ja avustukset		0	0	0	
3400 Vuokratuotot	918	1 128	1 128	0	0
3500 Muut toimintatuotot	47	111	111	0	0
3700 Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Talousarviomenot	11 128	10 936	10 742	-194	-2
4000 Palkat ja palkkiot	2 866	3 089	2 819	-270	-9
4100 Henkilösivukulut	945	1 042	875	-167	-16
4300 Palvelujen ostot	3 796	3 371	3 505	134	4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	972	765	766	1	0
4700 Avustukset	20	35	35	0	0
4800 Vuokrat	2 431	2 523	2 623	100	4
4900 Muut toimintakulut	98	111	119	8	7
Toimintakate	-9 926	-9 427	-9 233	194	-2
Poistot ja arvonalentumiset	246	250	250	0	0
Tilikauden tulos	-10 172	-9 677	-9 483	194	-2

13.12.2016

Katu- ja puisto-osasto

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 %
Talousarviotulot	11 596	13 524	13 835	311	2
3000 Myyntituotot	7 074	9 237	9 785	548	6
3200 Maksutuotot	18	42	18	-24	-57
3350 Tuet ja avustukset	17	213	0	-213	-100
3400 Vuokratuotot	222	222	222	0	0
3500 Muut toimintatuotot	700	210	210	0	0
3700 Valmistus omaan käyttöön	3 565	3 600	3 600	0	0
Talousarviomenot	87 110	88 548	88 232	-316	0
4000 Palkat ja palkkiot	4 564	4 766	4 766	0	0
4100 Henkilösivukulut	1 597	1 609	1 404	-205	-13
4300 Palvelujen ostot	74 077	75 183	75 192	9	0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 578	5 400	5 300	-100	-2
4700 Avustukset	20	30	30	0	0
4800 Vuokrat	758	790	790	0	0
4900 Muut toimintakulut	516	770	750	-20	-3
Toimintakate	-75 514	-75 024	-74 397	627	-1
Poistot ja arvonalentumiset	78 722	78 000	78 000	0	0
Tilikauden tulos	-154 236	-153 024	-152 397	627	0

13.12.2016

Arkkitehtuoriosasto

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 %
Talousarviotulot	1 980	2 105	2 105	0	0
3000 Myyntituotot	310	235	235	0	0
3700 Valmistus omaan käyttöön	1 576	1 870	1 870	0	0
Talousarviomenot	4 856	5 304	5 090	-214	-4
4000 Palkat ja palkkiot	3 049	3 252	3 208	-44	-1
4100 Henkilösivukulut	1 014	1 094	943	-151	-14
4300 Palvelujen ostot	722	879	860	-19	-2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	50	54	54	0	0
4800 Vuokrat	8	10	10	0	0
4900 Muut toimintakulut	13	15	15	0	0
Toimintakate	-2 876	-3 199	-2 985	214	-7
Poistot ja arvonalentumiset	67	72	50	-22	-31
Tilikauden tulos	-2 943	-3 271	-3 035	236	-7

13.12.2016

Palveluosasto

	Tilinpäätös 2015 1 000 €	Tulos- budjetti 2016 1 000 €	Tulos- budjetti 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 1 000 €	Muutos 2016 - 2017 %
Talousarviotulot	47 213	46 448	53 648	7 200	16
3000 Myyntituotot	7 213	5 979	6 338	359	6
3200 Maksutuotot	22 845	21 449	27 330	5 881	27
3350 Tuet ja avustukset	0	0	0	0	
3400 Vuokratuotot	7 238	7 200	7 200	0	0
3500 Muut toimintatuotot	9 917	11 820	12 780	960	8
3700 Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Talousarviomenot	11 595	12 447	12 054	-393	-3
4000 Palkat ja palkkiot	5 311	5 933	5 778	-155	-3
4100 Henkilösivukulut	1 780	2 019	1 747	-272	-13
4300 Palvelujen ostot	2 675	2 401	2 196	-205	-9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	234	228	194	-34	-15
4700 Avustukset	0	0	0	0	
4800 Vuokrat	1 474	1 508	1 937	429	28
4900 Muut toimintakulut	121	358	202	-156	-44
Toimintakate	35 618	34 001	41 594	7 593	22
Poistot ja arvonalentumiset	490	520	520	0	0
Tilikauden tulos	35 128	33 481	41 074	7 593	23

13.12.2016

Investointitalous

	Tilin- päättös 2015	Tulos- budjetti 2016	Tulos- budjetti 2017	Muutos 17/16 1000 eur	Muutos 17/16 %
	1000 EUR	1000 EUR	1000 eur		
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat	94 191	107 668	111 994	4 326	4,0
8 03 08 Uudisrakentaminen	23 672	20 391	19 929	-462	-2,3
8 03 09 Perusparantam. ja liikennejärj.	24 705	34 000	29 925	-4 075	-12,0
8 03 10 Yhteishankk. liikenneviraston kanssa, khn käyttöön	8 784	1 700	800	-900	-52,9
8 03 12 Kamppi-Töölönlahtialueen kadut					
8 03 13 Muut kadunpidon investoinnit	1 312	1 000	1 300	300	30,0
8 03 20 Liityntäpys.paikat,khn käytett.	0	1 477	1 000	-477	-32,3
8 03 30 Projektialueiden kadut khn käytett.	35 718	49 100	59 040	9 940	20,2
Ylitysoikeus		55 397			
8 06 Puistorakentaminen	11 074	9 351	8 668	-683	-7,3
8 06 08 Uudet puist., istut. ja leikkip.	4 850	6 691	6 042	-649	-9,7
8 06 30 Projektialueiden puistot, khn käytt.	6 224	2 660	2 626	-34	-1,3
Ylitysoikeus		2 900			
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta	1 043	1 054	946	-108	-10,2
Ylitysoikeus		206			
YHTEENSÄ	106 308	118 073	121 608	3 535	3,0
YHTEENSÄ SIS. YLITYSOIKEUDET		176 576			